

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ

Кафедра: менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

на тему: *«Управління страховим портфелем страхової компанії
(на матеріалах страхової компанії «Еталон»)»*

Виконав: студент магістратури за
спеціальністю

072 Фінанси, банківська справа та
страхування

Гриб О. В.

(прізвище та ініціали)

Керівник: д.е.н., професор кафедри
Іжевський П.Г.

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та
ініціали)

Рецензент: Керівник Кам'янець-
Подільського відділення
СК «Еталон»

Поріцький А.В.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Гриб О. В. Управління страховим портфелем страхової компанії (на матеріалах страхової компанії «Еталон»). - Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. – Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, Хмельницький, 2022.

Розглянуто теоретичні основи формування страхового портфелю компанії. Розкрито сутність поняття «страховий портфель компанії». Виокремлено складові договору страхування як елементу страхового портфелю. Окреслено методичні підходи до формування страхового портфелю компанії. Підкреслено, що головною метою формування страхового портфелю є досягнення оптимального співвідношення між ризиком і доходом страховика, при цьому основними принципами формування страхового портфелю є еквівалентність, збалансованість та ефективність.

Проведено дослідження страхових премій та страхових виплат страхової компанії «Еталон» як елементу страхового портфелю. Здійснено аналіз управління страховим портфелем страхової компанії «Еталон». Виявлено що, страховик має адекватну якість управління, зокрема приділяє увагу управлінню ризиками. Підкреслено, що у компанії сформовані колегіальні органи, до функцій яких входить ризик-менеджмент, а також діє відокремлений підрозділ з ризик-менеджменту.

Окреслено основні проблеми формування портфелю страхової компанії «Еталон». Виявлено шляхи мінімізації ризиків при управлінні страховим портфелем страхової компанії.

Ключові слова: страхова компанія, страховий портфель, збалансований страховий портфель, страхові премії, страхові резерви.

ANNOTATION

Hryb O. V. Management of the insurance portfolio of an insurance company (based on the materials of the Etalon insurance company).- Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

Thesis for Master degree in specialty 072 – Finance, banking and insurance. – Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law, Khmelnytskyi, 2022.

The theoretical foundations of the formation of the company's insurance portfolio are considered. The essence of the concept of "insurance portfolio of the company" is revealed. The components of the insurance contract as an element of the insurance portfolio are singled out. Methodical approaches to the formation of the company's insurance portfolio are outlined. It is emphasized that the main goal of insurance portfolio formation is to achieve the optimal ratio between risk and income of the insurer, while the main principles of insurance portfolio formation are equivalence, balance and efficiency.

A study of insurance premiums and insurance payments of the insurance company "Etalon" as an element of the insurance portfolio was conducted. An analysis of the management of the insurance portfolio of the "Etalon" insurance company was carried out. It was found that the insurer has adequate management quality, in particular, it pays attention to risk management. It is emphasized that the company has formed collegial bodies, the functions of which include risk management, as well as a separate unit for risk management.

The main problems of the formation of the portfolio of the insurance company "Etalon" are outlined. Ways to minimize risks in managing the insurance portfolio of an insurance company have been identified.

Keywords: insurance company, insurance portfolio, balanced insurance portfolio, insurance premiums, insurance reserves.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ СТРАХОВИМ ПОРТФЕЛЕМ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ.....	
1.1 Сутність та поняття страхового портфелю компанії.....	
1.2 Методичні підходи до формування страхового портфелю компанії.....	
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ СТРАХОВИМ ПОРТФЕЛЕМ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «ЕТАЛОН».....	
2.1 Дослідження страхових премій та страхових виплат страхової компанії «ЕТАЛОН» як елементів страхового портфелю.....	
2.2 Аналіз управління страховим портфелем страхової компанії «ЕТАЛОН».....	
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ СТРАХОВИМ ПОРТФЕЛЕМ СТРАХОВИКА.....	
3.1 Основні проблеми формування портфелю страхової компанії.....	
3.2 Шляхи мінімізації ризиків при управлінні страховим портфелем страхової компанії.....	
ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	

ВСТУП

Актуальність. Розуміння необхідності забезпечення збалансованості страхового портфеля стає сьогодні особливо актуальним питанням, оскільки страховий портфель є основою, де базується вся діяльність страховика і визначає фінансову стійкість страхової компанії загалом. Від величини, якості, структури та динаміки страхового портфеля залежить надходження страхових платежів, розмір та коливання виплат страхового відшкодування та страхових сум, рентабельність страхових операцій.

Важливим питанням в контексті постійної конкурентної боротьби на доволі насиченому ринку страхування є управління страховим портфелем, оскільки в гонитві за конкурентними перевагами, страховики ведуть цінову боротьбу, намагаючись зайняти нішу цінового лідера. При цьому, неприпустимим є скорочення тарифів до рівня, при якому порушується фінансова стійкість страхової компанії, та страхового портфеля, зокрема. Забезпечення фінансової стійкості та збалансованості страхового портфеля стає сьогодні особливо важливим, оскільки страховий портфель являє собою базу, на якій ґрунтується вся робота страхової компанії і яка визначає фінансовий стан страхової компанії в цілому. Від величини, особливостей, структури та динаміки страхового портфеля залежить розмір страхових платежів, обсяг і коливання виплат страхового відшкодування та страхових сум, ефективність страхової діяльності. Можливість керувати страховим портфелем і гарантувати його рівновагу є важливим з огляду на те, що він лежить в основі подальшого формування страхового ринку України.

Одним із найважливіших завдань функціонування страхової організації стає пошук ефективних шляхів формування збалансованого страхового портфеля, а також обґрунтування пропозицій щодо використання нових напрямків підвищення стійкості страхового портфеля, практичне

застосування яких у діяльності страхових організацій сприятиме забезпеченню результативності функціонування страховиків.

Мета магістерської роботи полягає у поглибленні теоретичних основ та розробці методичних і практичних рекомендацій щодо впровадження інструментарію оптимізації страхового портфелю з метою розвитку страхової компанії.

Вибір теми дослідження, обумовили основні **завдання** роботи:

- визначити економічну сутність та поняття страхового портфелю;
- охарактеризувати методичні підходи до формування страхового портфелю компанії;
- проаналізувати управління страховим портфелем страхової компанії «Еталон»;
- провести дослідження страхових премій та страхових виплат страхової компанії «Еталон» як елементів страхового портфелю;
- визначити основні проблеми формування портфелю страхової компанії;
- обґрунтувати шляхи мінімізації ризиків при управлінні страховим портфелем страхової компанії.

Об'єктом дослідження є процеси управління страховим портфелем в умовах конкурентного середовища.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти оптимізації страхового портфелю СК «Еталон» в сучасних умовах.

Основними **методами** узагальнення та вивчення об'єкта та предмета дослідження є теоретичні методи, такі як: аналіз та синтез, за допомогою яких вивчались узагальнювались теоретичні та літературні здобутки науковців, включаючи метод узагальнення теоретичних знань. Зокрема, при написанні роботи використані такі загальнонаукові методи, як: метод аналізу наукової літератури та її порівняння (використано у першому розділі для визначення сутності поняття «страхового портфелю компанії» та співставлення різних точок зору до його визначення), системний аналіз та

структурний аналіз (при аналізі обсягу та структури страхового портфеля), методи моделювання (при формуванні моделі збалансованого страхового портфеля), фінансового аналізу (при аналізі рентабельності програм страхового портфеля).

Практичне значення одержаних результатів полягає в обґрунтуванні оптимізації страхового портфелю з метою розвитку страхової компанії «Еталон».

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ СТРАХОВИМ ПОРТФЕЛЕМ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

1.1 Сутність та поняття страхового портфелю компанії

Переходячи до характеристики страхової галузі, можна сказати, що компанії переважно розширюють кількість напрямків, страхування яких вони здійснюють. Тобто більшість страхових компаній є універсальними. Оскільки число можливих напрямів страхування велике і не всі напрямки залишаються привабливими компаніям, які здійснюють страхову діяльність, необхідно балансувати портфель не тільки з точки зору ризикованості, але і з точки зору конкурентоспроможності напрямів і привабливості виду страхування в принципі.

Нині функціонування страховому ринку фінансово стійких страхових компаній є необхідною умовою для стабільного економічного зростання країни. Страхові організації, які виконують завдання стабілізуючого елемента ринкової системи господарювання, у свою чергу, самі повинні бути надійними у фінансовому відношенні та бути гарантом прийнятих фінансових зобов'язань щодо відшкодування збитків. При цьому також варто зазначити, що будь-яка страхова компанія – це організація, що займається комерційною діяльністю. Головна мета будь-якої комерційної діяльності – отримання прибутку, що, у свою чергу, пов'язане з ризиком. Кожен новоукладений договір страхування несе у собі як безпосередній дохід, а й ризик, що з виплатою страхового відшкодування.

Відповіді на питання, що є основним у діяльності страхових організацій, де перетинається роль страхування як стабілізуючого елемента ринку з комерційною діяльністю страхових компаній як учасника ринку, яку стратегію має обирати кожна страхова компанія, слід шукати у глибшому вивченні ролі страхового портфелю як економічного терміну.

Розуміння важливості забезпечення стійкості страхового портфеля стає сьогодні особливо актуальним, оскільки формування страхового портфеля – необхідна умова функціонування страхової організації в умовах ринку.

Страховий портфель є основою, на якій базується вся діяльність страховика, і яка визначає фінансову стійкість страхової компанії в цілому. У зв'язку з цим уміння управляти страховим портфелем і забезпечувати його збалансованість представляє велику значущість для подальшого розвитку страхового ринку. Іншими словами, одним з найважливіших завдань функціонування страхової організації стає пошук оптимальних шляхів формування збалансованого страхового портфеля, а також обґрунтування пропозицій щодо використання нових напрямів підвищення стійкості страхового портфеля, практичне застосування яких у діяльності страхових організацій сприятиме забезпеченню результативності функціонування страховиків.

У сучасній науковій літературі існує безліч різних визначень терміну «страховий портфель», що вже саме по собі, на наш погляд, не дає можливості для подальшого глибокого вивчення процесу формування страхового портфеля.

Таблиця 1.1 – Дефініція поняття «страховий портфель»

Автор	Визначення
Сосновська О., Житар М.	страховий портфель – загальний обсяг діяльності страхової компанії, що характеризується сукупністю здійснюваних нею угод, визначається кількістю діючих страхових договорів, числом застрахованих об'єктів, розміром сукупної страхової суми [1]
Братюк В.П., Бошинда І.М.	портфель страховий – сукупність застрахованих об'єктів або договорів страхування, що характеризують обсяг діяльності страховика [2]
Войнаренко М. П., Бушовська Л. Б.	страховий портфель – це фактична кількість застрахованих об'єктів чи чинних договорів [3]
Городніченко Ю. В.	страховий портфель визначається як «всі діючі поліси страхування [4]
Денисенко М. П., Токачева А. В.	страховий портфель – це безліч договорів, які вже мають страхову компанію [5]
Крамаренко К.	страховий портфель визначається як обсяг прийнятих на страхування ризиків та вартісних зобов'язань щодо сформованої сукупності договорів [7]

Джерело: сформовано автором на основі [1-7]

Узагальнюючи можна відзначити, що страховий портфель (insuranceportfolio) – узагальнена характеристика діяльності страхової організації з розвитку страхування за певний період часу (на певну дату). Незважаючи на існуючі відмінності, більшість дослідників сходяться на думці щодо сутності страхового портфеля. У всіх названих джерелах присутня єдина думка: одиницею або елементом страхового портфеля є договір страхування, суть якого полягає у прийнятті страховиком зобов'язань щодо відшкодування збитків страхувальника за умови, що страхувальник попередньо сплатив цю послугу.

Виходячи з викладеного вище, можна зробити висновок, що поняття «страховий портфель» характеризує загальний обсяг діяльності страхової компанії, сукупність показників, що відображають за певний період напрямок, розвиток та результати роботи страховика, і може включати: розмір сукупної страхової суми; фактична кількість застрахованих об'єктів; сукупність прийнятих на страхування ризиків; кількість діючих договорів страхування; суму місячного страхового внеску за чинними договорами довгострокового страхування життя[7].

Кожен договір страхування як елемент страхового портфеля характеризується суттєвими умовами. Визначимо їх як ознаки договору.

До них відносяться:

об'єкт страхування – суть цієї ознаки у змісті страхового інтересу страхувальника (майновий, пов'язаний із виникненням відповідальності або з життям та здоров'ям);

предмет страхування – стосовно чого, до кого чи яких дій має місце страхової інтерес у страхувальника. При цьому в договорі або додатку до нього, як правило, описуються особливості предмета страхування, що впливають на ймовірність настання страхової події та розміру шкоди;

суб'єкти договору страхування – страхувальник, застрахована особа, вигодонабувач (у договорі або додатку до нього зазначаються особливості

суб'єктів страхування, які можуть вплинути на ймовірність настання страхової події та розмір шкоди);

страхові ризики – збитки, що завдаються об'єкту страхування при настанні зазначених у договорі подій;

страхова сума за договором – максимальні зобов'язання страховика щодо відшкодування збитків;

франшиза – частина шкоди страхувальника, яка відповідно до договору страхування страховиком не відшкодовується, її відшкодування залишається на відповідальності страхувальника;

страховий тариф – нормована (одиниці страхової суми) плата страхувальника за страхову послугу, що йому надається;

страховий внесок – вся (або її частина, якщо це передбачено договором) плата страхувальника за страхову послугу;

страхова премія – винагорода, яку отримує страховик від страхувальника відповідно до договору страхування;

терміни дії договору страхування, які визначаються моментом набрання договором чинності та моментом його припинення.

Крім названих ознак договір страхування як одиниця страхового портфеля має властивості, які не є об'єктом угоди між страховиком і страхувальником, але впливають з його суті. До таких властивостей відноситься перелік страхових резервів, що формуються за цим договором страхування, та їх величина на конкретну дату.

З самої суті страхування випливає і така найважливіша властивість договору страхування, як наявність або відсутність виплат з боку страховика, у тому числі із зазначенням причини відсутності виплат, особливо за наявності за цим договором страхової події. За наявності виплат важливою властивістю договору стає їхня величина [8]. Очевидно, що ознаками, що належать до виконання страховиком зобов'язань за договором, можуть бути охарактеризовані договори страхування, що належать до портфеля договорів, які вже завершили свою дію.

На основі ознак, названих вище, може бути дано узагальнену характеристику страхового портфеля як сукупності договорів. На основі якісних ознак (об'єкт і предмет договору, суб'єкти страхування, страхові ризики) страховий портфель може бути диференційований з виділенням субпортфелів, з наступним визначенням структури портфеля в різних розрізах: за галузями страхування і далі за видами страхування. Можуть бути також виділені субпортфелі договорів страхування осіб фізичних та юридичних осіб – у межах кожного з цих субпортфелів можливе проведення додаткової диференціації. Наприклад, територіальною, за сумою активів та періодом діяльності для страхувальників юридичних осіб, віком, професією, соціальним статусом фізичних осіб [9]. Диференціацію страхового портфеля можна також проводити залежно від періоду дії договору страхування.

Головна мета формування страхового портфеля полягає у досягненні оптимального співвідношення між ризиком і доходом страховика, при цьому основними принципами формування страхового портфеля є еквівалентність, збалансованість та ефективність.

Іншими словами, вибір типу страхового портфеля буде нічим іншим, як вибором самої стратегії страхової компанії, що надалі визначить не тільки результат її діяльності, а й перспективи фінансової стійкості страхової організації в цілому [10]. На рисунку 1.1 представлена концепція формування страхового портфеля компанії.

Сутність страхового портфеля найповніше розкривається у його функціях: відбір страхових послуг; диверсифікація страхових послуг; розрахункова функція (собівартість страхового портфеля); функція ревізійна; оптимізації «нового портфеля»; інвестиційна функція [11].

Вищевикладене, на наш погляд, створює підставу для більш докладного розгляду процесу формування страхового портфеля страховика. Недостатня розробка методичних основ страхового портфеля, відсутність комплексного та системного підходу в оцінці ролі всіх факторів, що впливають на процес формування страхового портфеля, негативно

позначається на забезпеченні фінансової стійкості страхових організацій в цілому.

Рисунок 1.1 – Концепція формування страхового портфеля компанії
Джерело: сформовано автором на основі [5-7]

Виділення основних зон ризику, принципів формування та управління, вивчення та розробка методик оцінки страхового портфеля дозволить у перспективі змоделювати, а значить, переосмислити та удосконалити процес формування страхового портфеля як стратегію управління страхової організації. Це, у свою чергу, дозволить зробити більш ефективною систему захисту страхових інтересів усіх суб'єктів господарювання [12].

Таким чином, страховий портфель як сукупність укладених договорів виконує три взаємопов'язані функції. Дві з них основні – ризикова та одержання прибутку, третя – аналітична – допоміжна, спрямована на вирішення основних.

Щоб страховий портфель виконував свої функції, він повинен задовольняти такі вимоги:

- 0
однорідність;
- ф
фінансова стійкість;
- Д
диверсифікація.

Однорідність страхового портфеля означає однакову (приблизно) для всіх договорів, що складають портфель, ймовірність настання страхового випадку та однакові (приблизно) можливі виплати за страховим випадком. Фінансова стійкість страхового портфеля відразу має постійно присутню достатню чисельність договорів для формування страхового фонду, а також постійне, з мінімальною варіацією (а в кращому випадку – зі зростаючим трендом), перевищення суми страхових премій над страховими виплатами. Вимога диверсифікації відноситься до всього страхового портфеля. Його виконання необхідне для того, щоб страхова компанія була конкурентоспроможною, могла оперативно реагувати на зміни страхового ринку.

Отже, під страховим портфелем мається на увазі фактична кількість застрахованих об'єктів чи діючих договорів страхування страхової компанії на певній території. Під фінансовою стійкістю страхового портфеля розуміється безперервне збалансування прийнятих на страхування ризиків та прибутковістю портфеля.

1.2 Методичні підходи до формування страхового портфелю компанії

У сучасному світі, однією з головних частин фінансового ринку, є страховий ринок, на якому продаються та купуються послуги зі страхування. Структуру страхового ринку формують як страхові організації, а й ще

страхувальники, страхові продукти, посередники, посередники, оцінювачі страхових ризиків, різні об'єднання страхувальників і страховиків, і навіть орган державного регулювання ринку.

Одним з найважливіших завдань функціонування страхової організації стає пошук ефективних шляхів формування збалансованого страхового портфеля, а також обґрунтування пропозицій щодо використання нових напрямків щодо підвищення стійкості страхового портфеля, практичне застосування яких у діяльності страхових організацій сприятиме забезпеченню результативності функціонування страховиків [13].

У сучасному світі, однією з головних частин фінансового ринку, є страховий ринок, на якому продаються та купуються послуги зі страхування. Структуру страхового ринку формують не тільки страхові організації, але ще страхувальники, страхові продукти, посередники, посередники, оцінювачі страхових ризиків, різні об'єднання -страхувальників і страховиків, а також орган державного регулювання ринку.

Збалансований страховий портфель – це класичний і комбінований вид страхового портфеля, з довгостроковими і середньостроковими договорами страхування, що має помірний тип ризику, що диверсифікується, ефективний страховий портфель, з високою фінансовою стійкістю, але з низькою прибутковістю і низькою ліквідністю.

У всіх визначеннях поняття «страховий портфель» є загальна риса: одиницею страхового портфеля є договір, суть якого полягає у зобов'язанні виплатити страховиком замість сплати страхової премії при настанні передбаченого в договорі страхового випадку страхувальнику або іншій особі, на користь якої укладено договір (вигодонабувачу), страхове відшкодування у межах страхової суми.

Крім згаданих суттєвих ознак важливими ознаками договорів страхування як елементів страхового портфеля можуть бути ознаки, що характеризують виконання договорів: наявність або відсутність виплати із зазначенням причини, особливо при виникненні страхової події [14]. Слід,

однак, відзначити, що за допомогою ознак виконання можуть бути охарактеризовані -договори, які вже завершили свою дію.

У сучасному аналізі страхового портфеля широко застосовують такі методи, як:

- б
алансовий;
- е
кономіко-математичний;
- і
ндексний;
- е
кономіко-статистичний;
- М
етод моделювання;
- Г
рафічний метод;
- Д
инамічні ряди.

При цьому використовують такі прийоми як групування, аналіз, порівняння, деталізація і узагальнення, прийом виділення "вузьких місць" та провідних ланок, елімінування.

За видами взятих ризиків, страховий портфель ділиться на збалансований і незбалансований.

Характеристики збалансованого страхового -портфеля :

- його диверсифікованість;
- стабільний розвиток операцій страхової діяльності;
- оптимальне співвідношення страхових виплат та страхових внесків;
- укладання та припинення договору;
- сформований резерв;

— зобов'язання за договорами, за якими провадиться виплата.

Логіка дослідження передбачає вирішення практичних завдань побудови страховиком оптимізованого портфеля страхових послуг на основі прибутковості їх надання. Загальна методологія вимагає наступних кроків:

- 3
дійснити відбір тих видів страхування, які мають значну питому вагу у страхових виплатах; виключити з дослідження ті види страхування, які не дають значних обсягів страхових премій;
- р
озрахувати прибутковість видів страхування за статистичними даними НКРЕКП;
- р
озрахувати статистичні ключові показники для оптимізації портфеля;
- 3
дійснити оптимізацію портфеля на основі підходу Г. Марковіца;
- 3
робити висновки за результатами дослідження.

Діяльність страхової компанії захищена від кон'юнктури змін ринку та інших факторів загального впливу (раптове збільшення ризику за будь-яким видом діяльності, внаслідок зміни законодавства, кримінальної ситуації в країні тощо), коли у збалансованому страховому портфелі йде розподіл відповідальності страховика за видами страхування, за якого йде врівноваження обсягу відповідальності між двома видами ризиків [15].

Принципи формування збалансованого страхового портфеля [16]:

1. Принцип оптимальної достатності. Чим більше у страховому портфелі застрахованої суми, тим менше ризик банкрутства страховика.
2. Принцип однорідності. Обсяг страхової суми та величина страхового ризику відображає частку договорів з максимальною та мінімальною страховою сумою.

3. Принцип рівноваги Розглядається співвідношення між укладених договорів кількості, але ще на суму внесків, страхову суму, термін страхування та величину ризику.

4. Принцип стабільності. Характеризується долею договорів, які будуть наділені правило, факт передчасного розірвання договору є наслідком подальшого їх намірів страхувальника, а також того, що тарифна політика страховика та розмір його страхового покриття за ризиком не відповідають потребам страхувальника повною мірою. Це, у свою чергу, свідчить про необхідність зміни маркетингової політики та стратегії страхової організації.

5. Принцип диверсифікації Якщо дотриматися цього принципу, то це дозволить

Велике значення при аналізі страхових портфелів є оцінка їх збалансованості, тобто дотримання певних пропорцій між різними видами страхування, регіонами, каналами просування тощо, які забезпечують його цілісність і високі темпи розвитку та фінансової стійкості.

Оцінку страхового портфеля пропонується проводити з використанням комплексного показника збалансованості страхового портфеля, отриману в результаті всебічного дослідження сукупності показників, що відображають основні аспекти ведення страхової діяльності та містить узагальнюючі висновки про результати діяльності економічного суб'єкта [17].

Проведення комплексної оцінки та формування єдиного показника збалансованості дозволяє порівнювати діяльність страхових компаній між собою, проводити їх ранжування за рейтингом. Комплексна оцінка збалансованості страхового портфеля може проводитися у просторі, а й у часі.

Алгоритм формування збалансованого страхового портфеля передбачає:

- обґрунтування та вибір показників оцінки збалансованості страхового портфеля
- формування комплексного показника збалансованості, оцінку його динаміки.

Розрахунки прибутковості конкретного виду страхування проводимо за формулою (1.1).

$$Pr_i = 1 - ЧСви/ЧСпі \quad (1.1),$$

де Pr_i – прибутковість i -го виду страхування;

ЧСви – чисті страхові виплати за i -м видом страхування, грн.;

ЧСпі – чисті надходження страхових платежів за i -м видом страхування, грн.

У розвинених країнах встановлено норми розміщення активів, мінімальні та максимальні квоти, перелік активів, що покривають страхові резерви. Норми регламентуються залежно стану економіки, національних традицій.

Напрями інвестування встановлені окремо зі страхування життя та інших видів страхування чи окремо в кожному виді. Ключовими принципами, що характеризують процес інвестицій є відповідність валюти, диверсифікація, локалізація.

До методів управління ризиком незбалансованості страхового портфеля можна віднести наступні:

– Відбір ризиків на страхування. Здійснення відбору тих ризиків, у страхуванні яких зацікавлена страхова компанія. Встановлення певного страхового тарифу, визначення величини франшизи, окреслення особливостей умов страхування.

– Перестраховання. Утримання страховиком, за результатами оцінки своїх фінансових можливостей, тільки частини застрахованого ризику та передання іншої його частини другому страховику.

– Формування і розміщення страхових резервів. Резервування достатньої суми коштів для своєчасного та повного виконання страхових зобов'язань. При розміщенні страхових резервів у першу чергу враховується структура страхового портфеля.

Інструментами оптимізації страхового портфеля в сучасних умовах є:

1. Андеррайтерська політика, метою якої є якісна оцінка і сегментація ризиків,

формування ефективних умов страхування, встановлення адекватних 35 тарифів, що зрештою забезпечує прибутковість страхової діяльності і формування інвестиційних ресурсів як основи підтримки фінансової стійкості і платоспроможності компанії.

2. Політика перестраховування, при якій необхідно забезпечити заданий рівень збитковості видів страхування і портфеля в цілому. Досягається це шляхом збалансованості активного і пасивного перестраховування в компанії і вибору ефективних форм і методів перестраховування ризиків.

3. Політика врегулювання страхових збитків, під якою розуміється об'єктивна оцінка збитків і забезпечення якісного обслуговування клієнтів страхової компанії.

Настання фінансової кризи в Україні загострило проблеми платоспроможності компанії в умовах різкого падіння попиту на страхові послуги: відбулося банкрутство ряду компаній, з'явилися затримки у виплаті страхових відшкодувань, в портфелі компанії залишилися найбільш ризикові види страхування, без яких через нормативні вимоги не можуть обійтися клієнти.

З метою зміцнення фінансового стану компанії необхідно розвивати менш збиткові види страхування, корегуючи тарифну політику, розвиваючи регіональну мережу, реалізуючи програми лояльності по відношенню до клієнтів – фізичних осіб, що особливо актуально в умовах зниження платоспроможності населення.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ СТРАХОВИМ ПОРТФЕЛЕМ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «ЕТАЛОН»

2.1 Дослідження страхових премій та страхових виплат страхової компанії «ЕТАЛОН» як елементів страхового портфелю

У своїй діяльності ПрАТ «СК Еталон» керується власним кодексом корпоративного управління та застосовує практику корпоративного управління, що визначена чинним законодавством України, та не порушує загальноприйняті норми та принципи корпоративного управління.

ПрАТ «СК «Еталон» є правонаступником наступних компаній: приватного акціонерного товариства "Страхова компанія "ПУСК", закритого акціонерного товариства "Страхова компанія "Еталон", закритого акціонерного товариства "Українська поштово-страхова компанія".

Метою діяльності Страхової компанії є одержання прибутку шляхом надання послуг з усіх видів страхового захисту майнових інтересів фізичних і юридичних осіб та здійснення фінансової діяльності в межах, визначених чинним законодавством.

Предметом діяльності страхової компанії є проведення страхування, перестраховування, страхове посередництво, допоміжні послуги зі страхування та здійснення фінансової діяльності, пов'язаної з формуванням, розміщенням страхових резервів та їх управлінням.

Органами управління страхової компанії є:

1. Загальні збори акціонерів.
2. Наглядова рада.
3. Правління.
4. Ревізійна комісія.

Основним видом діяльності – є інші види страхування, крім страхування життя. Крім того, ПрАТ «СК «Еталон» має право здійснювати

наступні види діяльності: перестраховання, оцінювання ризиків та завданої шкоди, діяльність страхових агентів і брокерів, інша допоміжна діяльність у сфері страхування та пенсійного забезпечення.

ПрАТ «СК «Еталон» є асоційованим членом Моторно-транспортного страхового бюро України. Станом на 2021 рік ПрАТ «СК «Еталон» має 26 ліцензій на здійснення страхової діяльності у формі обов'язкового та добровільного страхування, які видані Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, з безстроковим терміном дії.

СК «Еталон» пропонує клієнтам широкий спектр страхових послуг, які становлять основу його страхового портфелю (рис. 2.1).

Складові страхового портфелю СК «Еталон»	
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	Страхування здоров'я на випадок хвороби
Страхування залізничного транспорту	Страхування наземного транспорту
Страхування повітряного транспорту	Страхування водного транспорту
Страхування вантажів та багажу (вантажобагажу)	Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ
Страхування майна	Страхування медичних витрат
Страхування цивільної відповідальності власників наземного транспорту	Страхування відповідальності власників водного транспорту
Страхування відповідальності перед третіми особами	Авіаційне страхування цивільної авіації
Страхування фінансових ризиків	Страхування від нещасних випадків
Особисте страхування працівників відомчої та сільської пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин	Особисте страхування від нещасних випадків на транспорті
Страхування цивільної відповідальності за шкоду, яку може бути заподіяно пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки	Страхування цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту
Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за внутрішніми договорами)	Страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів
Страхування предмета іпотеки від ризиків випадкового знищення, випадкового пошкодження або псування	Страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності чи іншому законному володінні зброю
Страхування сільськогосподарської	Страхування відповідальності

Рисунок 2.1.- Складові страхового портфелю СК «Еталон».

Таблиця 2.1 – Основні показники діяльності СК «Еталон» у 2017-2021 рр.,
тис. грн

Показник	Роки					Темп росту, %
	2017	2018	2019	2020	2021	
Статутний капітал	77 000	77 000	77 000	77 000	77 000	100,0
Активи	156 323	209 383	247 339	250 986	282 974	181,0
Страхові резерви	28 525	55 288	100 550	114 214	149 316	523,5
Страхові платежі	91 071	210 324	372 491	248 296	289 043	317,4
Страхові відшкодування	21 475	45 637	86 355	105 324	77 117	359,1

Джерело: сформовано автором на основі звітності СК «Еталон»

Обсяг страхових платежів, зібраних у 2019 році склав понад 370 мільйони гривень. Цей показник перевищує аналогічний 2018 року (210 мільйонів гривень) майже на 160 мільйонів гривень. Страхових виплат було здійснено на суму більше 86 мільйонів гривень і це на 113% більше, ніж у 2018 році (всього було сплачено близько 46 мільйонів гривень).

Страхові резерви є оцінкою обсягу зобов'язань ПрАТ «СК «Еталон» для здійснення майбутніх виплат. Визначення суми страхових резервів було ключовою областю професійних суджень керівництва ПрАТ «СК «Еталон».

Враховуючи умови, викликані пандемією COVID-19 в 2020 році, ПАТ «СК «Еталон» продовжувала працювати і виконувати свої обов'язки перед партнерами та страхувальниками в повному обсязі, тому, підводячи підсумки за минулий рік, спостерігаємо такі показники діяльності:

- загальна кількість укладених договорів страхування становить 299 313, серед яких: 103 039 з добровільних та 196 274 з обов'язкових видів страхування.

- обсяг страхових платежів, зібраних за 2020 рік, складає: 248 296 тис. грн., серед яких: 134 542 тис. грн. за добровільними та 113 754 тис. грн. за обов'язковими видами страхування.

- загальна сума страхових премій, збільшилася більш ніж на 21% порівняно з аналогічним періодом 2019 р. та становить понад 110 млн. грн.

- обсяг сплачених страхових виплат/відшкодувань збільшився на 22% порівняно з минулорічним показником та становить 105 324 тис. грн., серед яких 59 325 тис. грн. за добровільними та 45 999 тис. грн. за обов'язковими видами страхування.

На кінець 2021 року страхові резерви складають майже 73% загальних зобов'язань Страхової компанії та мають вплив на його фінансовий стан та результати діяльності. Враховуючи це, ми визначили питання формування резервів як ключове. У ПрАТ «СК «Еталон» формуються наступні страхові резерви: резерв незароблених премій; резерв заявлених, але не виплачених збитків; резерв збитків, що виникли, але не заявлені. За договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів сформовано резерв коливань збитковості. Резерв в розмірі 1145 тис. грн. відображений у складі власного капіталу ПрАТ «СК «Еталон».

Як видно з таблиці 2.1 лише страхові відшкодування у 2021 році мали негативну динаміку, всі інші показники діяльності компанії мають тенденції до збільшення. Однак, слід звернути увагу на те, що страхові платежі щороку зростають. Візуалізуємо тенденції окремих показників діяльності страхової компанії «Еталон» у 2016-2021 рр. на рис. 2.1.

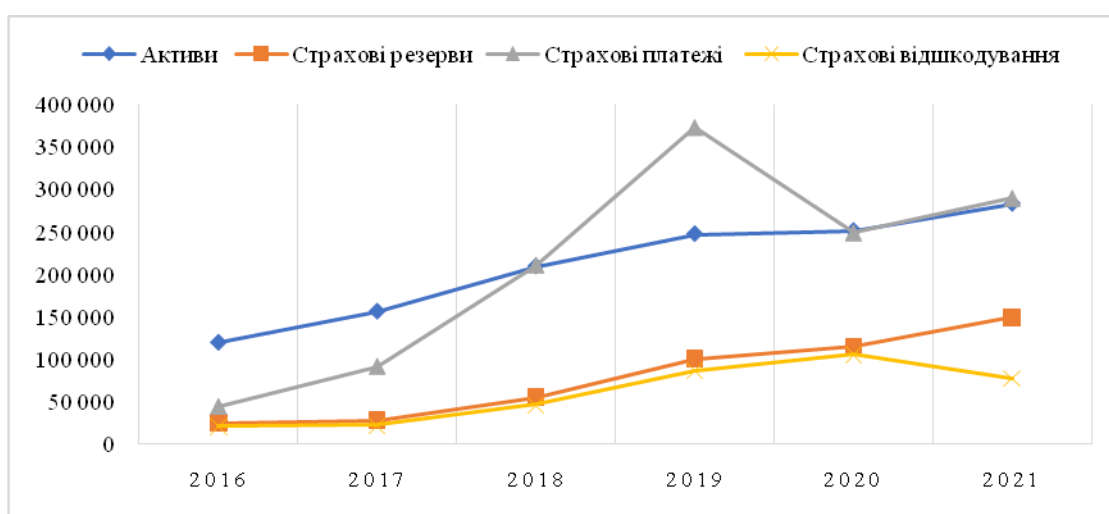

Рисунок 2.2. – Окремі показники діяльності страхової компанії «Еталон» у 2016-2021 рр.

Джерело: сформовано автором на основі звітності СК «Еталон» .

Динаміка росту страхових платежів у 2019 році є досить стрімкою. Портфелі прийнятих на страхування ризиків у порівнянні з аналогічним періодом 2018 року демонструють таку динаміку: майнові ризики - 193%, особисте страхування - 192%, добровільна відповідальність - 131% та АвтоКАСКО - 138%. Збільшилася і їх частка в цілому по портфелю в порівнянні з минулорічними показниками аналогічного періоду. Згідно даних Insurance TOP за 2019 р. з агостраховання Страхова компанія "Еталон" зайняла 3 місце (зібрано 29 090 тисяч гривень). Приріст за цим видом страхування склав майже 600% (591%). Крім того, за даними 9 місяців 2019 року у рейтингу Insurance TOP за темпами росту страхових платежів страхова компанія «Еталон» посіла 1 місце.

Рисунок 2.3 – Структура виплат за видами страхування у 2019-2021 роках

Джерело: сформовано автором на основі звітності СК «Еталон»

Загалом обсяг страхових виплат за 2020 рік становить 105 324 тис. грн., що на 18 969,6 тис. грн. (на 22%) більше ніж у 2019 році. При цьому обсяг виплат за добровільними видами страхування збільшився на 15 371,1 тис. грн., а за обов'язковими – на 3 598,4 тис. грн.

Завдяки залученню нових клієнтів та високому рівню пролонгації договорів страхування загальна кількість укладених договорів зросла на 66% порівняно з минулорічним показником та досягла 497 238, серед яких: 246 858 з добровільних та 250 380 з обов'язкових видів страхування. При цьому кількість договорів з добровільного страхування зросла більш ніж в 2,4 рази, що є свідченням високого рівня довіри до Компанії серед споживачів страхових послуг.

Загальна кількість договорів страхування, укладених протягом 2020 р., становить 299 313, серед яких: 103 039 з добровільного та 196 274 з обов'язкового видів страхування.

Обсяг страхових платежів, зібраних Компанією за 2020 рік, складає 248 296 тис грн., серед яких: 134 542 тис грн. за добровільними та 113 754 тис грн. за обов'язковими видами страхування.

Обсяг страхових платежів, зібраних Компанією за 2021 рік, складає 289 043 тис грн. За добровільними видами страхування збір становить: 145 898 тис грн., за обов'язковими – 143 145 тис грн. Важливим показником надійності Компанії є обсяг сплачених страхових виплат/відшкодувань, який у 2021 р. досяг рівня 77 612 тис. грн., серед яких 13 422 тис. грн. за добровільними та 64 190 тис. грн. за обов'язковими видами страхування.

За обов'язковими видами страхування: обсяг страхових премій за обов'язковими видами страхування загалом збільшився майже на 30% порівняно з відповідним показником за 2019 р., та становить 113 754 тис. грн. Позитивна динаміка відбулася за рахунок збільшення перш за все зборів з обов'язкового страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів (в 2020 р. було зібрано на 25 млн. грн. більше порівняно з 2019 р.). Серед інших обов'язкових видів, за якими спостерігаємо зростання обсягу платежів є: відповідальність власників зброї (на 77 тис грн), відповідальність суб'єктів перевезення небезпечних вантажів (на 114 тис. грн.).

За добровільними видами страхування: порівняно спостерігаємо суттєвий приріст платежів зі страхування здоров'я на випадок хвороби (на 567 тис. грн.) та з медичного страхування (на 313 тис. грн.), що пояснюється швидким реагуванням на потреби ринку та запровадженням нових програм страхування. – в 2020 р. відбулося збільшення страхових платежів з автотранспортних ризиків (КАСКО майже на 190%, ДСЦПВВНТЗ на 105%).

Таблиця 2.4 – Напрями страхування у портфелі СК «Еталон»

Напрями страхування	Частка у портфелі, %		Темп росту, %
	2017	2021	
Майнові ризики (в т.ч. Вогневі ризики та Стихійних явищ)	35,7	32,89	92,13
Добровільна відповідальність (за виключенням відповідальності власників ТЗ та перевізників)	24,31	26	106,95
ОСЦПВВНТЗ	20,37	22,97	112,76
СГ продукція	10,2	7,8	76,47
Особисте страхування (в т.ч. ДМС та туристичне страхування)	5,43	6,95	127,99
Фінансові ризики	2,24	1,27	56,70
Автокаска	0,8	1,07	133,75
Інше	0,95	1,05	110,53

Джерело: сформовано автором на основі звітності СК «Еталон»

Враховуючи умови, викликані COVID19, в 2020 році майже на 43% скоротилися надходження зі страхування подорожуючих за кордон. Негативну динаміку можна також побачити, аналізуючи показники страхових платежів зі страхування майна (зниження майже в 2 рази) та зі страхування відповідальності (зниження в 3 рази).

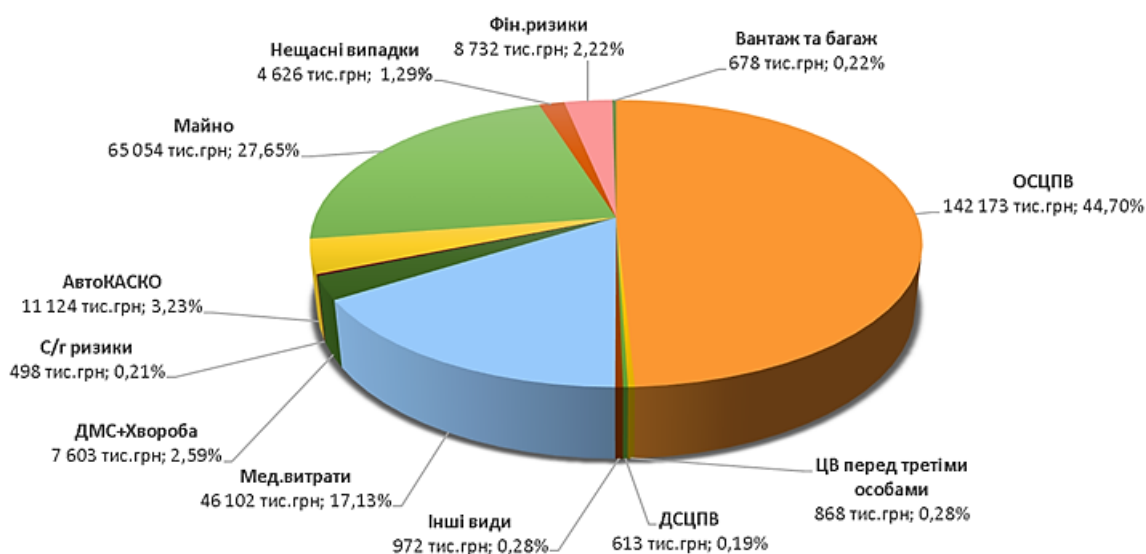

Рисунок 2.4 – Усереднена структура страхового портфелю за 2017-2021 рр.

Джерело: сформовано автором на основі звітності СК «Еталон»

Щодо структури страхового портфелю, то в усереднений період 2017-2021 рр. майже половина страхових платежів (44,70%) складають платежі з обов'язкових видів страхування, а саме з ОСЦПВ. Цей показник майже не змінився порівняно з 2020 роком. Щодо добровільних видів страхування найбільшу частку займає страхування майна (27,65%) та страхування подорожуючих (17,13%). Спостерігаємо приріст цих показників порівняно з 2020 роком. Одночасно протилежну динаміку маємо щодо частки страхування відповідальності перед третіми особами (0,28%) та страхування с/г ризиків (0,21%).

Наступним етапом аналізу є оцінка прибутковості різних видів страхування у межах страхового портфелю.

Таблиця 2.5 – Показники прибутковості видів страхування СК «Еталон», за період 2019-2021 рр.

Вид страхування	2019	2020	2021	Темп росту, %
Страхування від нещасних випадків	0,2859	0,6541	0,6644	232,39
Медичне страхування	0,7075	0,7178	0,6510	92,01
ДМС	0,0187	0,6875	0,8399	4491,44
Страхування наземного транспорту	0,6640	0,7173	0,7540	113,55
Страхування вантажу та багажу	0,7069	0,8344	0,8054	113,93
Страхування від пожежних ризиків та ризиків стихійних лих	0,6713	0,6374	0,7101	105,78
Страхування майна	0,9988	0,9991	0,9989	100,01
Покриття відповідальності перед третіми особами	0,4707	0,6503	0,6718	142,72
Страхування кредиту	0,7285	0,7398	0,6712	92,13
Страхування фінансових ризиків	0,0187	0,6875	0,8399	4491,44
Страхування медичних витрат	0,6640	0,7173	0,7540	113,55

Джерело: сформовано автором на основі звітності СК «Еталон»

Аналізуючи рентабельність різних видів страхування, слід відмітити що станом на 2021 рік найбільшою рентабельністю характеризувалися

послуги з добровільного медичного страхування вантажів та багажу, а також страхування майна й фінансових ризиків.

Якщо порівняти всі дані з даними діаграми, де наведене усереднена структура страхового портфеля, можна зробити висновок, що найбільшурентабельність, за винятком страхування медичних витрат, займають види страхування з дуже незначною часткою в загальній структурі страхового портфеля.

Тому фактично найбільш рентабельні види страхування не сприяють зростанню загальної рентабельності страхового портфелю, що є проблемою, яка потребує негайного вирішення та відповідних управлінських дій в структурі управління страховим портфелем страховика.

Найбільші темпи зростання належать добровільному медичному страхуванню та страхуванню фінансових ризиків, які збільшилися більш ніж у 40 разів.

Також варто відмітити таку негативну тенденцію як спадмедичного страхування у структурі страхового портфелю. Зважаючи на високу прибутковість даного виду страхування це може в перспективі мати негативний вплив на рентабельність страхової діяльності в цілому.

Дослідивши структуру страхового портфеля, основні показники діяльності страхової компанії «Еталон», розмір страхових резервів, питому вагу добровільного та обов'язкового страхування в структурі страхового портфеля. А також порівнявши показники прибутковості різних видів страхування можемо стверджувати, що в цілому діяльність СК «Еталон» є стабільною, проте підлягає певним ризикам пов'язаних з недосконалою структурою страхового портфелю, низькою рентабельністю окремих видів страхування, з недостатнім розміром страхових резервів та активівдля того щоб впоратись з кризовим періодом зумовленим військовою агресією та економічною кризою.

2.2 Аналіз управління страховим портфелем страхової компанії «ЕТАЛОН»

Для ефективного управління страховим портфелем необхідно відстежувати динаміку надходження премій по окремих видах страхування, і по портфелю в цілому. Так, впродовж всього звітного періоду ПрАТ «СК Еталон» продовжувала забезпечувати надійний страховий захист для своїх клієнтів, виконувала свої обов'язки перед партнерами своєчасно та в повному об'ємі, а також використовувала та примножувала свій теоретичний та практичний досвід в сфері фінансових послуг, а саме:

- Внаслідок пандемії COVID19 СК «Еталон» швидко адаптувалася до незвичного режиму частково віддаленої роботи в максимально доступному для клієнтів онлайн форматі.

- З метою задоволення вимог страхового ринку було запроваджено Програми страхування «КоронаВірус» та «КоронаВірус-в'їзд». Станом на кінець 2020 р. за цими Програмами було укладено більш ніж 2700 договорів страхування, загальний обсяг платежів становив 570 тис грн.

- Розширено страхове покриття при страхуванні подорожуючих, а саме запроваджено відшкодування витрат страхувальника, пов'язаних з лікуванням Covid-19.

- Розпочато впровадження в Компанії інформаційно-телекомунікаційної системи InCore для введення договорів страхування, в тому числі що й призвело до збільшення частки електронних полісів.

- СК «Еталон» отримала акредитацію в Міністерстві закордонних справ Республіки Польща.

- Розроблено та запроваджено нові Програми страхування, зокрема: професійної відповідальності інженера-проектувальника, страхування відповідальності при роботах підвищеної небезпеки та експлуатації машин підвищеної небезпеки, відповідальності аудиторських компаній.

- Розпочатоспівпрацю з мультиагентом з продажівелектроннихполісів з обов'язкового та добровільногострахування ЦПВВНЗТ.

- Поступовезбільшеннячасткиелектроннихполісів з ОСЦПВВНТЗ до 25% (грудень 2020 р.). Для порівняння в січні 2020 р. ця частка становила 10% відзагальногообсягуполісів.

ОскількиполісОСЦПВВНТЗналежить до до полісівобов'язковогогострахування по ньомунайкраще буде проаналізувати структуру та рейтинг страховика в досліджуваному нами періоді 2017-2021 роки.

Таблиця 2.6 – Рейтинг страхових компаній по ОСЦПВВНТЗ за 2017 р. та 2021 ртис.грн

№ у рейтингу	Страхова компанія	2017		Рівень виплат	№ у рейтингу	Страхова компанія	2021		Рівень виплат
		Премії	Виплати				Премії	Виплати	
1	ОРАНТА	339 864,1	132 187,2	38,89	1	ТАС СГ	857 495	435 616	50,80
2	ТАС СГ	290 335,7	128 284,2	44,18	2	ОРАНТА	754 055	333 700	44,25
3	ПРОВІДНА	268 018,6	157 636,3	58,82	3	КНЯЖА	402 423	188 121	46,75
4	UPSK	189 581,1	81 425,7	42,95	4	PZU УКРАЇНА	327 339	173 695	53,06
5	КНЯЖА	188 620,1	112 105,0	59,43	5	АЛЬФА-ГАРАНТ	269 651	121 987	45,24
6	PZU УКРАЇНА	171 777,0	109 239,6	63,59	6	ЄВРОІНС УКРАЇНА	265 396	104 021	39,19
7	УНІКА	162 468,6	106 099,5	65,30	7	АРХ	258 568	130 331	50,40
8	АХА	143 186,0	101 024,0	70,55	8	АРСЕНАЛ	256 606	147 046	57,30
9	ДОМІНАНТА СО	142 059,8	57 755,9	40,66	9	ВУСО	244 668	92 436	37,78
10	ВУСО	120 277,2	56 562,1	47,03	10	ГАРДІАН	243 390	101 522	41,71
11	АРСЕНАЛ	117 985,0	57 063,0	48,36	11	УСГ	227 436	99 968	43,95
12	ЮНІВЕС	102 283,4	53 105,3	51,92	12	ОБЕРІГ	211 458	129 980	61,47
13	КСД	91 527,3	39 572,9	43,24	13	ІНГО	171 620	119 853	69,84
14	АЛЬФА-ГАРАНТ	86 688,0	45 391,3	52,36	14	УНІКА	167 259	98 653	58,98
25	ЕТАЛОН	38 632,9	15 332,5	39,69	15	ЕТАЛОН	142 173	64 116	45,10
	Всього	3448110	1761302	51,08		Всього	6 057 267	2 972 328	50,80

Джерело: сформовано автором на основі

Отже, впродовж досліджуваного періоду рейтинговий місця страхової компанії Еталон зросло з 25 до 15 позиції у загальному рейтингу страхових компаній за видом страхування відповідальності власників транспортних засобів.

Причому розмір страхових премій зріс у 3,7 рази а розмір страхових виплат збільшився аж у 6,5 разів. Тому аналіз навіть одного виду страхування яскраво свідчить про ефективне управління страховим портфелем, адже компанія значно зміцнила за п'ять років свої позиції на ринку. На жаль статистичні дані не дають змоги прослідкувати розвиток компанії «Еталон» за іншими видами страхування, оскільки вона не входить в топ-20 чи топ-50 за різними видами страхування.

Особливо просідає в цьому напрямку рейтинг компанії за добровільним видами страхування. Саме на цей напрямок потрібно звертати увагу керівництву компанії при управлінні страховим портфелем.

Як уже зазначалося в першому розділі магістерської роботи, управління страховим портфелем визначається цілим рядом параметрів від обґрунтованих страхових тарифів та виваженої рейтингової політики закінчуючи факторами прибутковості окремих видів страхування тому розглянемо параметри, що характеризують стан управління страховим портфелем, надамо оцінку цим параметрам – низька, середня, висока та відповідно сформуємо рекомендації щодо покращення окремих параметрів страхового портфеля.

Таблиця 2.7 - Параметри, що характеризують стан управління страховим портфелем

Параметр	Значення	Оцінка
Рівень географічної диверсифікації	-	висока
Рівень продуктової диверсифікації	-	висока
Рівень диверсифікації клієнтської бази та каналів збуту	-	середня
Ризик концентрації активів по пов'язаних сторонах	відсутній	висока
Частка страхових премій на одного найбільшого клієнта	2,3%	низька
Частка страхових премій на п'ять найбільших клієнтів	5,0%	низька
Частка основного каналу продажу – агентської мережі	22,2%	низька
Рівень комісійної винагороди основним каналом продажів	20,3%	низька
Частка повернутої страхувальникам премії	2,8%	низька

Коефіцієнт збитковості-нетто	48,0%.	середня
Комбінований коефіцієнт збитковості-нетто	100,5%.	висока
Частка видатків на ведення справи	52,5%	висока
Рентабельність продажів	7,9%	низька
Рентабельність капіталу	24,9%	середня
Рентабельність інвестицій	6,5%	низька
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,33	низька
Відхилення фактичного розміру капіталу	96,9%	середня
Відношення кредиторської заборгованості та інших зобов'язань до валюти балансу	7,9%	низька
Диверсифікація активів страховика	-	висока
Коефіцієнт якості активів страховика	0,65	висока
Частка активів, що припадає на найбільшого страховика за мінусом аквізацийних витрат	3,1%	низька
Частка активів, що припадає на трьох найбільших страховиків за мінусом аквізацийних витрат	8,3%	низька
Власне утримання найбільшими ризиками	до 1%	висока
Якість перестраховування	над 90% премій передані перестраховикам з високими рейтингами.	висока

Джерело: сформовано автором на основі

За 2021 рік СК «Еталон» показала помірний приріст показників своєї діяльності. Позитивна динаміка розвитку компанії відбулась завдяки плідній праці регіональних підрозділів, швидкій адаптації до потреб страхового ринку, а також підвищенню конкурентоздатності існуючих страхових продуктів.

Виходячи з наведеної у таблиці оцінки страховик має адекватну якість управління, зокрема приділяє увагу управлінню ризиками. У компанії сформовані колегіальні органи, до функцій яких входить ризик-менеджмент, а також діє відокремлений підрозділ з ризик-менеджменту.

Фактично оцінка параметрів управління страховим портфелем уже надана таблиці 2.7, тому додаткової уваги потребують лише такі показники, як частка основного каналу продажу агентської мережі та рівень комісійної винагороди за основним каналом страхових продажів. Оскільки саме від продажу агентської мережі залежить якість страхового портфеля, вільні агенти та брокери, як правило, не працюють на дотримання політики компанії та виконання стратегічних напрямків розвитку СК «Еталон», а

сконцентровані на особистий заробіток і вони при продажі продукту орієнтуються не на ті продукти, які вигідні компанії, а на ті які принесуть більшу комісійну винагороду продавцю. Очевидно, що в таких умовах страховий портфель формується не централізовано, а стихійно. Частка обох зазначених показників становить близько 20%, що можна інтерпретувати як прикладну можливість страхової компанії впливати на якість наповнення страхового портфелю лише на 20 %. Це є суттєвою прогалиною в управлінні страховим портфелем СК «Еталон».

Аналогічні паралелі можна провести із часткою страхових премій які припадають на одного- трьох клієнтів. В досліджуваній страховій компанії така частка є доволі високою, а це означає що діяльність компанії на пряму залежить від наявності та купівельної спроможності конкретного страхувальника. Іншими словами втративши трьох основних клієнтів страхова компанія втратить 5 % страхового портфеля.

Про ефективність управління страхового портфеля також свідчать показники за добровільним ми видами страхування. Адже саме від добровільних видів страхування залежать показники розвитку страхового бізнесу. Це пояснюється тим, що за обов'язковим страхуванням попит є відносно стабільний, а конкуренція на ринку є високою, наприклад, поліси автоцивілки конкурують між собою лише за показниками ціни та сервісу. В той час добровільні види страхування є вагомим фактором росту ринку та не мають обмежень для його масштабування. Тому наступним елементом аналізу буде визначення показників рентабельності за добровільним видами страхування.

Таблиця 2.8. – Показники рентабельності добровільних видів страхування у 2017-2021 рр.

Добровільні види страхування	Роки					Темп росту, %
	2017	2018	2019	2020	2021	
Страхування від нещасних випадків	0,877	0,933	0,925	0,894	0,843	96,1
Медичне страхування	-0,011	0,296	0,276	0,264	0,403	-
ДМС	0,706	0,871	0,821	0,773	0,818	115,9

Страхування наземного транспорту	0,259	0,556	0,537	0,471	0,489	188,8
Страхування вантажу та багажу	0,964	0,946	0,930	0,965	0,946	98,1
Страхування від пожежних ризиків та ризиків стихійних	0,846	0,922	0,958	0,871	0,939	111,0
Страхування майна	0,741	0,847	0,945	0,916	0,813	109,7
Покриття відповідальності перед третіми особами	0,934	0,974	0,981	0,946	0,978	104,7
Страхування кредиту	0,718	0,671	0,856	0,846	0,692	96,4
Страхування фінансових ризиків	0,332	0,791	0,963	0,979	0,817	246,1
Страхування медичних витрат	0,562	0,621	0,687	0,655	0,677	120,5

Джерело: сформовано автором на основі звітності СК «Еталон»

Серед добровільних видів страхування у 2021 році найбільше рентабельними були страхування від нещасних випадків, від пожежних ризиків та стихійних ризиків, страхування вантажу та багажу. Аналізуючи динаміку показників рентабельності можна стверджувати, що більшість видів добровільного страхування мають позитивну зростаючу тенденцію. Але недоліком при управлінні страховим портфелем є те, що страхова компанія допускає зменшення рентабельності за окремими видами страхування такими як страхування вантажу, а також страхування кредиту.

Порівняльна структура страхового портфелю у 2017 та у 2021 рр. свідчить про відносну стабільність політики компанії щодо управління страховими портфелем.

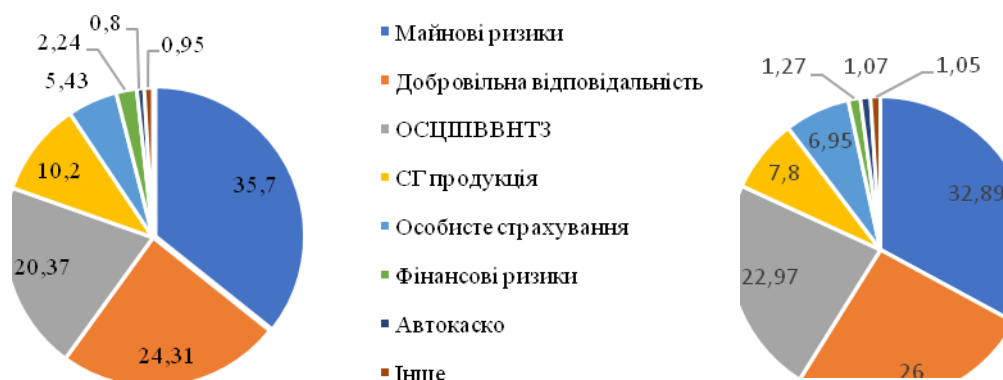

Рисунок 2.2 – Порівняльна структура страхового портфелю у 2017 та у 2021 рр.

Джерело: сформовано автором на основі звітності СК «Еталон»

Отже, проаналізувавши управління страховими СК «Еталон» можна зробити висновок, що в цілому портфель є збалансованим, містить достатню кількість програм страхування, проте за окремими видами страхування прослідковується негативні тенденції впродовж досліджуваного періоду. Система управління не є достатньо ефективною, аналіз параметрів системи управління показав наявність чинників, які в подальшому генеруватимуть додаткові ризики та можуть деструктивно впливати на обсяг страхового портфелю, а отже й прибутковість страхової компанії.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ СТРАХОВИМ ПОРТФЕЛЕМ СТРАХОВИКА

3.1 Основні проблеми формування портфелю страхової компанії

Стабільність та успіх бізнесу страхової галузі безпосередньо залежить від структурування портфеля, коли ризики приймаються та передаються далі. Існують наукові, правові та практичні критерії структурування портфеля та розпорошення ризиків. Для ефективного управління страховим портфелем СК «Еталон» слід дати відповіді на ряд питань (що потрібно застрахувати і як, які методи використовувати, чи є потреба в перестрахованні та співстрахованні) та результатами (які фінансові функції будуть присутні з бажаним рівнем ліквідності та прибутковості) [18].

Одним із бар'єрів, що перешкоджають СК «Еталон» у розвитку страхування на інноваційній основі, слід позначити недостатню компетентність персоналу у прийнятті рішень використання страхових продуктів. Нові ризики, що з'являються у зв'язку з війною та економічною кризою, потребують формування нових продуктів, для просування яких потрібні нові канали дистрибуції, а це потребує докорінної зміни поведінки СК «Еталон», стимулюючи її до орієнтації на клієнта. Можливі фактори ризику, які можуть негативно вплинути на управління страховим портфелем СК «Еталон», пов'язані з нестабільністю законодавчої бази, можливих змін в оподаткуванні та кредитно-фінансовій політиці держави, можливістю погіршення економічної та соціально-політичної ситуації в Україні, зниження платоспроможності населення.

Формування збалансованого страхового портфеля полягає в тому, щоб визначити, яка частка портфеля повинна бути відведена для кожного виду страхування так, щоб величина очікуваної прибутковості та рівень ризику

оптимально відповідали цілям страхової організації. Проте, варто зазначити, що не існує єдиної оптимальної структури страхового портфеля, яка б задовольняла умовам кожної цілі. Дана структура постійно змінюється під впливом багатьох факторів, що можна пояснити постійним пошуком страховою компанією тієї комбінації співвідношення ризику та очікуваної прибутковості, яка повинна забезпечити реалізацію інтересів власників та інвесторів організації.

У моделі, яку ми пропонуємо для впровадження СК «Еталон» моніторинг і аналіз ризиків слід проводити у розрізі та на рівні страхового портфеля. Однак статистичний аналіз ризиків все ще продовжує виконуватися на рівні проектів, але додатковий аналіз виконується на рівні портфеля. Таким чином можна зменшити витрати на управління ризиками та реагування. Важливою частиною цієї моделі є фінансове управління об'єднаними коштами для ризикових подій, що здійснюється на рівні портфеля. Мета полягає в тому, щоб на рівні портфеля було достатньо коштів для покриття ризикових подій, які відбуваються, без надмірного навантаження на окремі проекти.

При вирішенні проблеми формування збалансованого страхового портфеля СК «Еталон» слід наголосити на тому, що такий страховий портфель досягається шляхом поєднання в ньому безпечних і небезпечних видів страхування, які характеризуються частотою настання страхових подій та величиною збитків за їхніми наслідками. Так, більш небезпечні ризики можуть призвести до великих збитків, але при цьому забезпечують значні за обсягами страхові премії, а реалізація менш небезпечних ризиків спричиняє невеликі збитки, але водночас гарантує тільки незначні обсяги страхових премій. Отже, збалансований страховий портфель має оптимально поєднувати види страхування з різним ступенем ризику та неоднаковими доходами. Важливо пам'ятати, що фінансове покриття на рівні портфеля не звільняє керівника проекту від управління ризиками.

Оскільки портфель проектів узгоджується зі стратегічним напрямком організації, він привертає увагу вищого керівництва. Таким чином, управління ризиками отримує більш високий рівень уваги керівників. З більш орієнтованим на факти, більш цілеспрямованим управлінням портфельними ризиками; проекти в портфелі матимуть більшу ймовірність досягнення позитивних, а не негативних результатів.

Пропонуємо три основні етапи на шляху вдосконалення управління страховим портфелем СК «Еталон»:

Таблиця 3.1. – Основні етапи на шляху вдосконалення управління страховим портфелем СК «Еталон»

Етап	Зміст етапу
Діагностика:	розуміння рівня зрілості управління страховим портфелем відносно ринку та/або найкращої практики, а також можливостей для вдосконалення
Розвиток:	внесення ключових покращень у існуючий в СК «Еталон» підхід до управління портфелем і можливості його оптимізації
Розгортання:	впровадження передових інструментів і програмного забезпечення для втілення всього цього в повсякденну практику СК «Еталон»

Примітка. Запропоновано автором

На кожному етапі мають лежати в основі дані поглибленого порівняльного аналізу та лідируючі на ринку програмні інструменти, щоб надавати індивідуальні, економічно ефективні рішення.

У вітчизняній практиці проблема управління ризиком незбалансованості страхового портфеля актуалізувалася у 2009–2010 рр. через наслідки фінансової кризи, поглибилася кризою 2014-2015 років, а також додалася кризи медичного страхування, пов'язана із пандемією COVID-19 ц 2020-2021 рр. та залишилася важливою по нині. В сучасних умовах страхові компанії ставлять за мету оптимізувати свої страхові портфелі, що означає знизити рівень ризику та підвищити фінансову стійкість. З цією метою вони реалізують процес управління через систему

методів, які спрямовані на зменшення ризику незбалансованості страхового портфеля, – відбору ризиків на страхування, перестраховування, формування і розміщення страхових резервів.

В таблиці 3.2. та рис. 3.1 представлено динаміку показників діяльності страхової компанії СК «Еталон» із формалізованим трендами.

Таблиця 3.2.–Формалізація трендів динаміки показників СК «Еталон»

Показники	Формалізація тренда	Множинний коефіцієнт детермінації
Активи	$y = 32516x + 97320$	$R^2 = 0,9529$
Страхові резерви	$y = 26420x - 13679$	$R^2 = 0,9625$
Страхові платежі	$y = 53168x + 23055$	$R^2 = 0,6515$
Страхові відшкодування	$y = 16434x + 1886,3$	$R^2 = 0,7517$

Джерело: сформовано автором на основі звітності СК «Еталон»

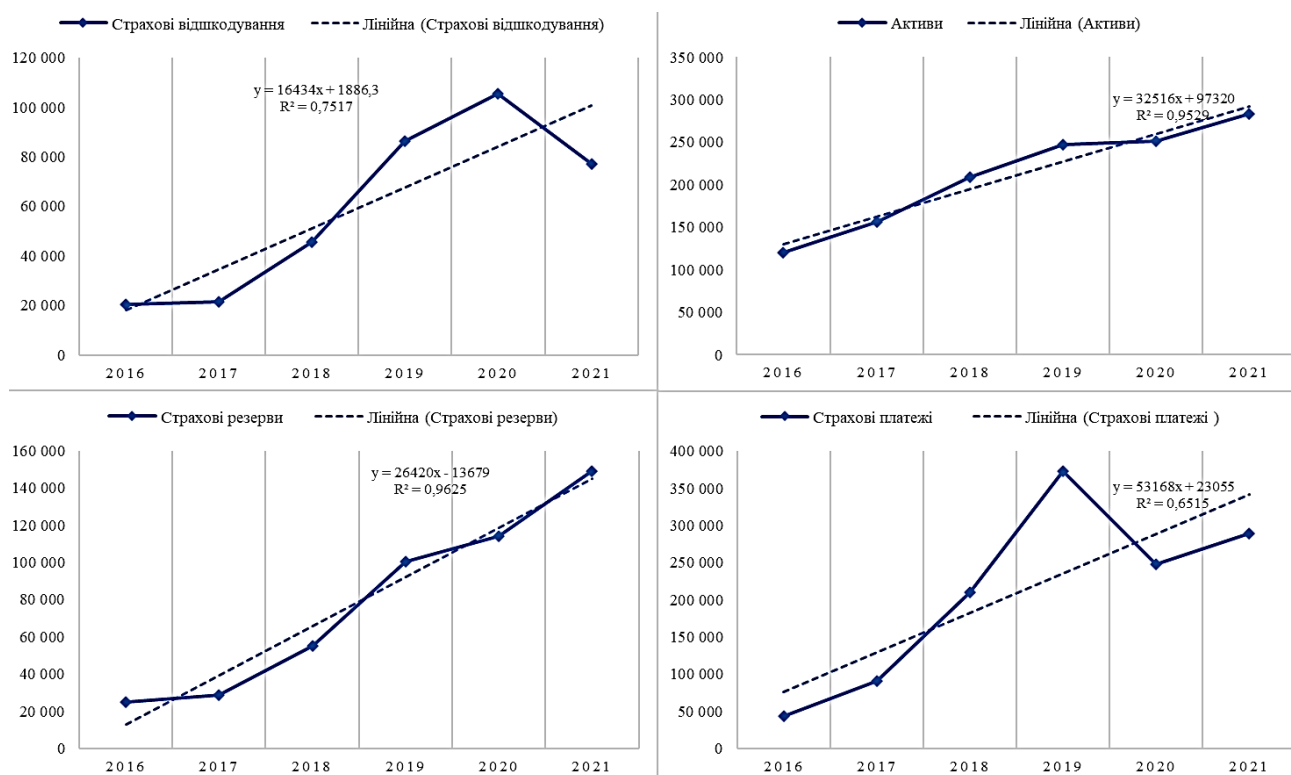

Рисунок 3.1 – Формалізація трендів динаміки показників СК «Еталон»

Джерело: сформовано автором на основі звітності СК «Еталон»

Для кожного виду страхування ми розрахували показники, необхідні для формалізованої моделі, а саме середнє значення прибутковості, дисперсії

та стандартного відхилення, які фактично є нормальним ризиком для кожного виду страхування (табл. 2.5). Ці розрахунки зроблені на основі даних про прибутковість окремого виду страхування за період 2011-2021 рр., наведених у Додатку А.

Таблиця 3.3 – Оцінки середньої прибутковості та ризику (стандартне відхилення) за видами страхових послуг

№	Види страхування	Середнє значення рентабельності	Дисперсія	Стандартне відхилення
1	Страхування від нещасних випадків	0,879	0,002	0,048
2	Медичне страхування	0,267	0,011	0,106
3	ДМС	0,745	0,008	0,087
4	Страхування наземного транспорту	0,461	0,009	0,097
5	Страхування вантажу та багажу	0,964	0,000	0,018
6	Страхування від пожежних ризиків та ризиків стихійних лих	0,878	0,006	0,077
7	Страхування майна	0,897	0,005	0,068
8	Покриття відповідальності перед третіми особами	0,935	0,003	0,056
9	Страхування кредиту	0,680	0,027	0,166
10	Страхування фінансових ризиків	0,297	0,649	0,806
11	Страхування медичних витрат	0,603	0,006	0,074

Джерело: сформовано автором на основі звітності СК «Еталон»

Для кінцевого використання моделі необхідно отримати значення парних коефіцієнтів коваріації для всіх видів страхових послуг, що було зроблено за допомогою стандартних функцій MS Excel 2010. Отримані результати представлені у матричній формі (табл. 2.6), де цифри від 1 до 11 позначають відповідні види страхування з таблиці 3.1.

Таблиця 3.4 –Коваріаційна матриця портфеля страхових послуг

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	0,053	0,043	0,037	0,031	0,041	0,035	0,055	0,035	0,042	0,043	0,032
2	0,043	0,047	0,045	0,053	0,072	0,084	0,061	0,039	0,039	0,038	0,034
3	0,037	0,045	0,049	0,064	0,085	0,104	0,065	0,041	0,038	0,038	0,033
4	0,031	0,053	0,064	0,109	0,158	0,218	0,084	0,043	0,032	0,029	0,035
5	0,041	0,072	0,085	0,158	0,253	0,363	0,113	0,047	0,028	0,023	0,038
6	0,035	0,084	0,104	0,218	0,363	0,542	0,134	0,044	0,012	0,002	0,031
7	0,055	0,061	0,065	0,084	0,113	0,134	0,098	0,059	0,058	0,057	0,051
8	0,035	0,039	0,041	0,043	0,047	0,044	0,059	0,044	0,044	0,044	0,038
9	0,042	0,039	0,038	0,032	0,028	0,012	0,058	0,044	0,050	0,050	0,038
10	0,043	0,038	0,038	0,029	0,023	0,002	0,057	0,044	0,050	0,052	0,039
11	0,032	0,034	0,033	0,035	0,038	0,031	0,051	0,038	0,038	0,039	0,034

Джерело: сформовано автором на основі звітності СК «Еталон»

Пошук оптимального портфеля страхових послуг здійснюється за допомогою функцій MS Excel 2010 «Пошук рішень» з пакету «Аналіз». При цьому були введені обмеження відповідно до моделі. Значення питомої ваги окремого виду страхування обмежили 15%, що, на нашу думку, дасть можливість охопити максимальну кількість обраних страхових послуг. Пошук рішення проводився для класу нелінійних задач методом узагальненого зведеного градієнта. Запропоновано два варіанти оптимізованого портфеля: за критерієм максимізації прибутковості та критерієм мінімізації ризику. Отримані результати представлені в табл. 2.7.

Таблиця 3.5 – Оптимальний портфель страхових послуг за добровільними видами страхування при максимальних обмеженнях, встановлених 15% на частку одного виду страхування

№	Види страхування	Ефективна структура портфелю	
		Максимізація рентабельності	Мінімізація ризиків
1	Страхування від нещасних випадків	0,150	0,150
2	Медичне страхування	0,000	0,007
3	Медична страховка	0,150	0,088
4	Страхування наземного транспорту	0,000	0,000
5	Страхування вантажу та багажу	0,150	0,150
6	Страхування від пожежних ризиків та ризиків стихійних лих	0,150	0,150
7	Страхування майна	0,150	0,150
8	Покриття відповідальності перед третіми особами	0,150	0,150
9	Страхування кредитів	0,100	0,075
10	Страхування фінансових ризиків	0,000	0,000
11	Страхування медичних витрат	0,000	0,080
	Всього	1000	1000
	Ризик портфеля страхових послуг	0,0008	0,0007
	Рентабельність портфеля страхових послуг	0,863	0,850

Джерело: сформовано автором на основі звітності СК «Еталон»

Отримані результати демонструють, що показники прибутковості та ризикованості портфелів практично однакові для портфеля максимізації прибутку та портфеля мінімізації ризику. Характерною особливістю цих портфелів є виключення таких видів страхування, як страхування фінансових ризиків і страхування наземного транспорту.

Вони ризиковані і не дають високого рівня прибутковості. У межах існуючих обмежень портфель включає такі види страхування, як страхування від нещасних випадків, страхування вантажу та багажу, страхування від пожежних ризиків та ризиків стихійних лих, страхування майна та страхування відповідальності перед третіми особами.

Можна стверджувати, що отримані результати, як і використана методологія, можуть бути використані керівниками страхової компанії «Еталон» при розробці їхньої стратегії. Вибір добровільних видів страхування дає страховикам достатню гнучкість, щоб не укласти договори страхування високого ризику, або, в деяких випадках, можливість передати договори перестраховування. Зрозуміло, що на остаточний вибір можуть вплинути реалії конкретних регіонів, існуючі розробки, клієнтська база та додаткові ризики, які притаманні тому чи іншому виду страхування, а остаточний варіант портфеля страхових послуг може відрізнятись від отриманого у цьому дослідженні, але певні вказівки можуть виявитись досить корисними.

3.2 Шляхи мінімізації ризиків при управлінні страховим портфелем страхової компанії

Управління страховими ризиками – це оцінка та кількісна оцінка ймовірності та фінансового впливу подій, які можуть відбутися у світі клієнта та вимагають врегулювання страховиком; і здатність розподілити ризик виникнення цих подій серед інших страхових андеррайтерів на ринку. Робота з управління ризиками зазвичай включає застосування математичного та статистичного моделювання для визначення відповідного страхового покриття та вартості страхового ризику для «утримання» проти «розподілу»[20].

Страхова компанія «Еталон» – не є унікальною страховою компанією, тому вона піддається загальним ризикам, що притаманні страховій діяльності, зокрема й при управлінні страховим портфелем.

Найзагальнішими шляхами мінімізації ризиків при управлінні страховим портфелем страхової компанії «Еталон» є наступні.

Визначення ризиків компанії «Еталон». Почати необхідно із комплексної оцінки ризиків для компанії, щоб визначити ризики притаманні саме компанії «Еталон». Оскільки клієнти покладаються на послуги страхової компанії, тому перше, що потрібно забезпечити – це власна безпека. Варто розглянути використання автоматизованої платформи ризиків і відповідності, за допомогою якої можна легко розгорнути оцінку ризиків для всіх потенційних клієнтів, щоб вони пройшли оцінку ризиків і чітко визначили ризики для кожного. Це також відоме як контроль за страховими збитками.

Контроль страхових збитків — це набір методів управління ризиками, призначених для зменшення ймовірності позовів, висунутих за страховим полісом. Контроль збитків передбачає визначення ризиків і супроводжується добровільними або необхідними діями, які страхувальник повинен вжити для зменшення ризику.

Страхувальники можуть отримати вигоду від програм контролю за втратами через зниження премій, тоді як страховики можуть скоротити свої витрати у формі виплат.

Аналіз ризиків і визначення ступеня прийнятності ризику. Необхідно проаналізувати виявлені ризики та виміряти ймовірність і наслідки, які ці ризики можуть мати для страхової компанії «Еталон». Ризики можуть перешкодити компанії досягти бізнес-цілей. Необхідно вирішити, яка схильність до ризику, скільки ризику може прийняти компанія, скільки компанія хоче передати та скільки зможе зменшити.

У випадку постачальника страхових послуг «Еталон», рішення про те, скільки та які саме ризики може отримати компанія, визначатиме, хто саме є

клієнтами компанії, що готова компанія покрити за допомогою страхування та які премії стягуватиме.

Оцінка ризику. Оцінити результати власної оцінки ризику, щоб визначити власну позицію ризику. Необхідно переконатися, що він знаходиться в розумних межах, і вжити відповідних заходів для виправлення недоліків і ліквідації прогалин. Те ж саме необхідно робити для клієнтів. Чітко подивитися на ризики, які несе клієнт, і вирішити, які ризики є прийнятними відповідно до схильності до ризику. Потім прийнятні ризики необхідно постійно переглядати та контролювати, щоб переконатися, що вони постійно прийнятні. Що станеться, якщо виявити неприйнятні ризики? Існує три варіанти пом'якшення цих «неприйнятних ризиків»: уникнути ризику (що може означати відмову від клієнта в бізнесі), зменшити ризик або передати ризик. Передача ризику буде в межах категорії ризику, яку страхова компанія «Еталон» приймає та допускає під своє покриття. Зменшити ризик можна за допомогою ефективною автоматизованою платформою управління ризиками з можливостями виправлення.

Усунення або зменшення (мінімізація) ризику. Тепер, коли ви визначили свої ризики, проаналізували та розставили пріоритети, настав час їх виправити. Виправлення — це процес усунення недоліків, які ви виявили, усунення прогалин і усунення загроз. Це передбачатиме внесення певних змін у компанію, запровадження нових політик або поведінки, додавання елементів керування безпекою чи встановлення засобів захисту – залежно від ризику, який ви усуваєте. Відновлення справді є метою всього процесу та дією, яка зменшить ризики.

Відновлення – це коли ризик можна повністю усунути. Пом'якшення вступає в дію там, де ризик не можна повністю усунути, тому його необхідно зменшити якомога більше, що є формою контролю збитків. Необхідно переконатися, що у портфелі клієнтів надано чіткі кроки для виправлення та пом'якшення їхніх ризиків. Це дозволить клієнтам активно знижувати ризики, знижуючи ймовірність претензій і приносячи користь як клієнту, так

і самій компанії. Ключ до ефективного виправлення — повна видимість: результатів оцінки ризиків компанії і ризиків клієнтів, а також кроків, необхідних для виправлення.

Моніторинг і аналіз ризику. Постійний моніторинг рівня ризиків гарантує, що ви будете в безпеці від ризиків, які ви виявили та усунули. Це стосується компанії, а тим більше клієнтів, де не можна контролювати операції чи середовище, але необхідно нести відповідальність за їх страхування.

Постійний моніторинг рівня ризику клієнтів дозволить компанії «Еталон» і її клієнтам забезпечити наявність необхідного стандарту безпеки та відповідності операційній діяльності, а також переконатися, що компанія готова запропонувати своїм клієнтам покриття на своїх умовах. Моніторинг ризиків портфеля зменшить витрати та запобіжить будь-яким труднощам у розслідуванні стану їх безпеки у разі претензії. Перегляд оцінок ризиків дозволить компанії оцінити, чи рівень ризику, який ви покриваєте, дає бажаний результат.

Звітування. Надання страхового покриття вимагає розуміння сфери, технічного контролю та пов'язаних ризиків, галузевих небезпек і багато іншої спеціалізованої інформації. Використання платформи управління ризиками та дотриманням нормативних вимог із попередньо запрограмованими галузевими та загальними опитувальниками усуває потребу в спеціальних знаннях у галузі, оскільки все охоплюється галузевими стандартами.

Сучасна платформа управління ризиками для страхових компаній також може надавати функцію автоматизованого звітування, яка приймає результати технічної оцінки ризиків і переводить їх у фінансові та ділові терміни, щоб їх можна було легко оцінити та зрозуміти, а також використовувати для прийняття бізнес-рішень або на рівні правління чи керівника управління. Ці звіти дозволять легко оцінити кожного клієнта та прийняти рішення щодо премій, покриття та рівнів допустимого ризику для

кожного або за всіма напрямками. Звіти неймовірно корисні та економлять сотні годин збирання доказів у вичерпні та зрозумілі звіти.

Сьогодні страховики в основному стикаються з 4 важливими елементами ризику:

- Н
ефективна оцінка ризиків.
- П
огана стратегія диверсифікації.
- Н
ефективна робота в основних страхових практиках, таких як
обробка претензій і виявлення шахрайства.
- П
роблеми цифровізації.

Погане управління цими ризиками призвело до нульового чи навіть негативного чистого економічного прибутку для більшості страхових компаній. Щоб бути прибутковою компанією, страховики повинні використовувати технічні засоби та застосовувати певні стратегії [21].

1. Запровадити максимально точний андеррайтинг

Страхування - це обмін грошей на ризик іншого. Якщо страховики неправильно оцінюють чужий ризик, їм може загрожувати банкрутство. Тому для мінімізації ризику страховим компаніям важлива точна андеррайтинг або оцінка ризику.

Проблема полягає в тому, що; андеррайтери мають компроміс між мінімізацією ризику та часткою ринку. Преміальна ціна визначається більш-менш вартістю, встановленою наприкінці процесу андеррайтингу. Крім того, оскільки найкраща ціна є найважливішим фактором для страхових клієнтів, андеррайтери не можуть використовувати широкі довірчі інтервали для зменшення ризику, оскільки це збільшить ціну премії.

Певний час більшість страхових компаній отримували приблизно нульовий економічний прибуток завдяки цьому компромісу. Андеррайтери

повинні використовувати сучасні технологічні рішення для автоматизації процесу андеррайтингу та підвищення ефективності андеррайтингу, щоб стати одним із викидів.

Ефективний андеррайтинг безпосередньо залежить від кількості використаних високоякісних даних і доступної обчислювальної потужності. У зв'язку з цим страховики повинні використовувати такі інструменти:

Моделі AI/ML: моделі AI/ML точніше виявляють зв'язки між значеннями параметрів (вартістю застрахованого автомобіля, історією водіння клієнта, повними перервами на 100 миль тощо) та ризиком. Вони також допомагають автоматизувати андеррайтинг. На відміну від андеррайтерів, вони можуть працювати цілодобово та підвищувати ефективність.

2. Створіть портфель, який мінімізує ваш ризик

Страхові організації з однаковими характеристиками ризику можуть зробити страхові компанії вразливими. Розгляньте компанію кліматичного страхування, яка продає поліси фермерам, щоб допомогти їм пом'якшити наслідки екстремальних погодних умов. Якщо ця компанія створить портфель, просто страхуючи фермерів кукурудзи в Айові, повинь в Айові може призвести до банкрутства через величезну кількість позовів, поданих за короткий проміжок часу.

У результаті професіонали використовують аналіз середньої дисперсії, щоб об'єднати суб'єкти з різними характеристиками ризику для створення портфеля з найменшим ризиком. Наприклад, вуличний торговець може вкласти свої гроші в парасолі та машини для виробництва морозива, які можна використовувати як у дощ, так і в сонячну погоду.

Моделі AI/ML є ефективними інструментами для виконання аналізу середньої дисперсії та надання швидких і точних результатів для страховиків.

Перестраховування є ще одним методом диверсифікації, який повинні розглянути страховики. В обмін на гроші такі поліси перекладають частину

ризикау на іншого страховика. Як наслідок, вони допомагають страховим компаніям керувати ризиками.

3. Запровадити політику резервування претензій

У багатьох країнах, включаючи Сполучені Штати, страхові компанії зобов'язані створювати обов'язкові резерви. Цей фонд задовольняє потреби страхових компаній у ліквідності в періоди великої кількості збитків.

У США, наприклад, короткострокові зобов'язання страховиків, як правило, зростають після сезону ураганів. Положення про статутні резерви захищають страхові компанії фінансово в таких випадках і допомагають їм дотримуватися угод зі страхувальниками.

Однак законодавче регулювання резервів не завжди може бути достатнім, щоб запобігти банкрутству страхової компанії [24]. Щоб бути захищеними в таких сценаріях, страховики повинні створити резерв претензій для майбутніх можливих претензій, таких як:

Заявлені, але не врегульовані претензії: Застрахована особа може повідомити свою страхову компанію про автомобільну аварію, до якої вона потрапила. Однак фактична вартість збитків може бути ще невідома. Тим не менш, страхова компанія знає, що незабаром її чекає фінансова відповідальність. Щоб ефективно прогнозувати це, страховикам потрібні коригувальники збитків.

Понесені, але не зареєстровані збитки: про деякі інциденти ще не повідомляють страхові компанії, але страховики знають, що про них буде повідомлено в певний момент [25]. Розглянемо робоче місце, де працівники піддаються впливу небезпечних хімічних речовин. Якщо ця компанія використовує страхове покриття компенсації працівникам, страхова компанія знає, що одного дня вона, ймовірно, матиме претензію, оскільки ваші клієнти можуть подати до суду на одного з п'ятих працівників.

Страховики повинні перевірити достатність статутного резерву та відкласти додаткові кошти як резерв для позовів, якщо це необхідно, шляхом

аналізу історичних даних про збитки та прогнозування та оцінки повідомлених, але не вирішених, і виниклих, але не зареєстрованих збитків.

4. Удосконалити інші основні практики страхування

Андеррайтинг, обробка претензій і виявлення шахрайства є трьома стовпами, які забезпечують страхування. Удосконалення будь-якої з цих процедур дозволяє страховим компаніям підвищити свою цінову маржу за рахунок зниження витрат або збільшення кількості клієнтів.

Обробка претензій

Хоча багато людей все ще віддають перевагу людському дотику для обробки претензій, багато технологій можуть автоматизувати певні етапи обробки претензій, як показано в таблиці 3.4.

Таблиця 3.6 – Технології, які покращують конкретні етапи обробки претензій

	Попередження страхової компанії (FNOL)	Початкове розслідування претензій	Перевірка політики	Розрахунок оплати клієнту	Організація оплати
Чат-боти	✓				✓
Оптичне розпізнавання символів		✓	✓		
Комп'ютерна версія		✓			
Продвинутий аналіз		✓	✓	✓	
Блокчейн				✓	✓
ІоТ/розумні пристрої	✓	✓	✓		
Спеціальні мобільні програми	✓				✓

Майже 90% застрахованих вважають, що на рівень утримання залежить їхня задоволеність попередньою обробкою вимог. У результаті страхові компанії повинні розробити практичну стратегію розгляду претензій.

Для портфеля договорів страхування, де теорія ймовірностей застосовується до ціноутворення і створення резервів, основним ризиком, з

яким страхова компанія стикається по договорах страхування, є те, що фактичні претензії і виплати відшкодування перевищать балансову вартість страхових зобов'язань. Це може статися тому, що частота і тяжкість вимог і відшкодувань є більшими, ніж передбачалося. Страхові випадки є випадковими, і фактична кількість і сума претензії та відшкодувань будуть змінюватися з року в рік в порівнянні з рівнем, встановленим з використанням статистичних методів. Зазначені ризики послаблюються завдяки диверсифікації портфеля договорів страхування та диверсифікації за географічними регіонами України.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного аналізу, можна зробити наступні висновки щодо теоретико-практичних основ впровадження інструментарію оптимізації страхового портфелю з метою розвитку страхової компанії:

1. Поняття «страховий портфель» характеризує загальний обсяг діяльності страхової компанії, сукупність показників, що відображають за певний період напрямки, розвиток та результати роботи страховика, і може включати: розмір сукупної страхової суми; фактична кількість застрахованих об'єктів; сукупність прийнятих на страхування ризиків; кількість діючих договорів страхування. Сутність страхового портфеля найповніше розкривається у його функціях: відбір страхових послуг; диверсифікація страхових послуг; розрахункова функція (собівартість страхового портфеля); функція ревізійна; оптимізації «нового портфеля»; інвестиційна функція.

2. Кожен договір страхування є елементом страхового портфеля та характеризується суттєвими умовами. При цьому в договорі або додатку до нього, як правило, описуються особливості предмета страхування, що впливають на ймовірність настання страхової події та розміру шкоди; суб'єкти договору страхування – страхувальник, застрахована особа, вигодонабувач (у договорі або додатку до нього зазначаються особливості суб'єктів страхування, які можуть вплинути на ймовірність настання страхової події та розмір шкоди). Вищевикладене, на наш погляд, створює підставу для більш докладного розгляду процесу формування страхового портфеля страховика. Недостатня розробка методичних основ страхового портфеля, відсутність комплексного та системного підходу в оцінці ролі всіх факторів, що впливають на процес формування страхового портфеля, негативно позначається на забезпеченні фінансової стійкості страхових організацій в цілому.

3. Аналіз структури страхового портфелю СК «Еталон» показав, що у 2021 р. майже половина страхових платежів (44,70%) складають платежі з обов'язкових видів страхування, а саме з ОСЦПВ. Цей показник майже не змінюється у аналізованому періоді. Щодо добровільних видів страхування найбільшу частку займає страхування майна (27,65%) та страхування подорожуючих (17,13%). Спостерігаємо приріст цих показників порівняно з 2020 роком. Одночасно протилежну динаміку маємо щодо частки страхування відповідальності перед третіми особами (0,28%) та страхування с/г ризиків (0,21%). Аналізуючи рентабельність різних видів страхування, слід відмітити що станом на 2021 рік найбільшою рентабельністю характеризувалися послуги з добровільного медичного страхування вантажів та багажу, а також страхування майна й фінансових ризиків. Також варто відмітити таку негативну тенденцію як спад медичного страхування у структурі страхового портфелю. Зважаючи на високу прибутковість даного виду страхування це може в перспективі мати негативний вплив на рентабельність страхової діяльності в цілому.

4. Впродовж досліджуваного періоду рейтинговий місце страхової компанії Еталон зросло з 25 до 15 позиції у загальному рейтингу страхових компаній. Причому розмір страхових премій зріс у 3,7 рази а розмір страхових виплат збільшився аж у 6,5 разів. СК «Еталон» показала помірний приріст показників своєї діяльності. Позитивна динаміка розвитку компанії відбулась завдяки плідній праці регіональних підрозділів, швидкій адаптації до потреб страхового ринку, а також підвищенню конкурентоздатності існуючих страхових продуктів. Встановлено, що страховий портфель формується не централізовано, а стихійно, оскільки саме від продажу агентської мережі залежить якість страхового портфеля, вільні агенти та брокери, як правило, не працюють на дотримання політики компанії та виконання стратегічних. Частка агентської мережі у продажах становить близько 20%, що можна інтерпретувати як прикладну можливість страхової компанії впливати на якість наповнення страхового портфелю лише на 20 %.

Це є суттєвою прогалиною в управлінні страховим портфелем СК «Еталон». Аналогічні паралелі можна провести із часткою страхових премій які припадають на одного- трьох клієнтів. В досліджуваній страховій компанії така частка є доволі високою, а це означає що діяльність компанії напряду залежить від наявності та купівельної спроможності конкретного страхувальника, так втративши трьох основних клієнтів страхова компанія втратить 5 % страхового портфеля.

5. Пошук оптимального портфеля страхових послуг здійснено за допомогою функцій MS Excel 2010 «Пошук рішень» з пакету «Аналіз». При цьому були введені обмеження відповідно до моделі. Значення питомої ваги окремого виду страхування обмежили 15%, що, на нашу думку, дасть можливість охопити максимальну кількість обраних страхових послуг. Пошук рішення проводився для класу нелінійних задач методом узагальненого зведеного градієнта. Запропоновано два варіанти оптимізованого портфеля: за критерієм максимізації прибутковості та критерієм мінімізації ризику. У межах існуючих обмежень портфель включає такі види страхування, як страхування від нещасних випадків, страхування вантажу та багажу, страхування від пожежних ризиків та ризиків стихійних лих, страхування майна та страхування відповідальності перед третіми особами. Характерною особливістю цих портфелів є виключення таких видів страхування, як страхування фінансових ризиків і страхування наземного транспорту.

5. Найзагальнішими шляхами мінімізації ризиків при управлінні страховим портфелем страхової компанії «Еталон» є наступні: визначення ризиків, контроль страхових збитків, аналіз ризиків і визначення ступеня прийнятності ризику, оцінка ризику, усунення або зменшення (мінімізація) ризику та ефективний андеррайтинг. Останній безпосередньо залежить від кількості використаних високоякісних даних і доступної обчислювальної потужності. У зв'язку з цим страховики повинні використовувати моделі AI/ML, які точніше виявляють зв'язки між значеннями параметрів.

Отже, можна стверджувати, що отримані результати дослідження, як і використана методологія, можуть бути використані керівниками страхової компанії «Еталон» при розробці їхньої стратегії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Sosnovska O., Zhytar M. Financial architecture as the base of the financial safety of the enterprise. *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 4 (2018) No. 4, Riga 2018. P. 334-340.
2. Братюк В.П., Бошинда І.М. Інвестиційна діяльність страхових компаній. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. С. 69-71.
3. Войнаренко М. П., Бушовська Л. Б. Інвестиційна діяльність як об'єкт управління. *Економіка: реалії часу*. 2015. № 5. С. 40–44.
4. Городніченко Ю. В. Тенденції та перспективи розвитку страхового ринку України. *Гроші, фінанси і кредит*. 2017. № 10. С. 569–573
5. Денисенко М. П., Токачева А. В. Інвестиційна діяльність страхової компанії: проблеми та напрями активізації. *Ефективна економіка*. 2018. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6640>.
6. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-strakhovoho-ryнку-Ukrainy.html>.
7. Крамаренко К. Управління інвестиційною діяльністю підприємств в умовах сталого розвитку економіки. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 4(21). С. 246–250. URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/21-2019-ukr>
8. Майданченко І.В. Інвестиційна діяльність страхових компаній – шлях до економічного зростання. *Науково-технічна інформація*. 2012. № 3. С. 41–44.
9. Мілошевич Н.В. Інвестиційна діяльність страхових компаній в Україні. *Економіка і суспільство*. 2018. №16. С. 758-763.

10. Соловйова О. Обґрунтування інвестиційної стратегії страхової компанії в Україні. Вісник Дніпропетровського університету. Економіка. 2017. Вип. 5 (4). С. 69-76.
11. Федоренко М.С. Інвестиційна діяльність страхових компаній в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 9. С. 21-23.
12. Феєр О. Управління інвестиціями як складова інвестиційного механізму підприємства. *Економіка і суспільство*. 2016. № 5. С. 256–259. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/5_ukr/46.pdf
13. Зайченко К. С., Дзюбенко В. М. Страховий ринок України: сучасний стан та перспективи розвитку. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 5(16). С. 270-275.
14. Висоцька І. Б., Нагірна О. В. Сучасний стан страхового ринку України та його фінансова безпека. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2018. Вип. 2. С. 28-39.
15. Гладчук О. М., Одочук В. С. Страховий ринок України в умовах регуляторної та цифрової трансформації. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2020. Вип. 825. С. 59-68.
16. Кобко Р. В. Структурна динаміка у розвитку страхового ринку України. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. № 3(71). С. 134-142.
17. Лащик І., Кондрат І., Віблій П., Білець В. Страховий ринок України: сучасний стан та перспективи розвитку. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 5 (66). С. 105–112.
18. Куцик П. О., Васюник Т. І. Застосування методики трендового аналізу для прогностної оцінки сучасного стану відтворення основного капіталу. *Інтелект XXI : науковий економічний журнал*. 2019. № 2. С. 48-52.
19. Алескерова Ю. В., Сідак О. М. Управління капіталом страхових компаній. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 18. С. 300-308.
20. Ботвіна Н. Формування страхового ринку в Україні: реалії та проблеми сьогодення. *Економічний аналіз*. 2019. Т. 29. № 4. С. 132-137.

21. Копич І. М., Сороківський В. М., Черкасова С. В., Сороківська М. В. Актуарні розрахунки : навч. посібник. Львів : “Новий Світ – 2000”, 2014. 214 с.
22. Папка О. С., Сороківська М. В. Визначення величини ризикової премії. Вісник Львівської державної фінансової академії. 2010. № 18. С. 260-265.
23. Рейтингове агентство “Експерт-Рейтинг”. Оновлений рейтинг ПрАТ “Страхова група “Ю.БІ.АЙ-КООП”. URL: [http://expert-rating.com/rus/rating-list_individualnye_reitingi_strah_reiting_chao_strahovaya_gruppa_yu.bi.ai-koop_onovlenii_reiting_prat_strahova_grupa_yu.bi.ai-koop\(6\)/](http://expert-rating.com/rus/rating-list_individualnye_reitingi_strah_reiting_chao_strahovaya_gruppa_yu.bi.ai-koop_onovlenii_reiting_prat_strahova_grupa_yu.bi.ai-koop(6)/).
24. Рудь І. Ю., Кондрацька К. В. Страховий ринок України: аналіз та перспективи розвитку. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2019. Вип. 23. Ч. 2. С. 87-91.
25. Сороківський В. М., Папка О. С., Кузьма Х. В. Статистичні методи прогнозування показ-ників діяльності страхових компаній. Сучасні напрями розвитку економіки, підприємництва, технологій та їх правового забезпечення : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 18-19 червня 2020 р.). С. 63-65.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця 1 – Чистий дохід страхових премій за окремими видами страхування у 2011-2021 рр., тис. грн.

Добровільні види страхування	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Страхування від нещасних випадків	111793,9	184561,0	276146,5	417808,1	287792,3	348881,7	346727,3	756377,8	990870,6	637974,5	309443,7
Медичне страхування	253962,4	353157,2	452830,0	636346,6	724128,6	809363,9	736311,5	1280060,8	1395662,6	1507146,9	1441852,1
Медична страховка	81261,0	93659,3	111264,5	165034,1	126797,7	138908,2	121643,2	316343,2	372076,5	300943,7	201558,9
Страхування залізничного транспорту	232821,7	4348,9	13608,2	72358,5	25077,4	18712,6	58006,7	68805,0	54511,0	41941,5	41814,5
Страхування наземного транспорту	1039177,7	1900058,7	3403873,0	4887040,2	3448112,1	3064987,5	1800307,1	3243068,8	3270423,0	3059813,4	2571611,4
Страхування повітряного транспорту	5848,5	8222,0	7488,4	10187,0	18443,7	18202,3	2863,5	5575,5	9649,8	11079,6	14489,3
Страхування водного транспорту	18380,9	21509,9	34081,9	31423,5	33909,8	28211,3	8596,4	32615,4	22812,7	21326,9	12907,9
Страхування вантажу та багажу	582942,8	483278,9	532950,2	699678,1	378596,7	801675,9	657462,3	948702,4	965656,2	860404,2	1197636,6
Страхування від пожежних ризиків та ризиків стихійних лих	759564,4	927128,1	1142878,7	1204612,7	930997,5	1156295,8	1015813,4	1830040,0	1649286,7	1250366,3	980147,4
Страхування майна	984700,4	1194267,8	1534129,7	1630413,4	1489866,3	1680822,1	1027353,8	2606524,6	2489676,7	2045130,4	1617323,1
Страхування цивільної відповідальності власників наземного транспорту	45715,2	46898,7	68262,2	71886,5	56854,4	81488,9	42464,7	80386,7	92746,2	105934,1	148631,9
Страхування відповідальності власників повітряного транспорту	1954,5	1453,6	-225,3	1624,1	16407,9	22627,1	-19144,8	5010,5	595,0	2544,3	8348,5
Страхування відповідальності власників водного транспорту	6652,1	7620,4	7562,2	8122,5	7212,4	6798,6	644,4	7040,2	5208,0	6409,6	4849,0
Покриття відповідальності перед третіми особами	190157,6	226778,9	283125,6	434077,2	485832,5	505916,5	313921,8	940289,0	1033863,0	671720,9	745788,6
Страхування кредиту	371683,4	336574,9	598682,6	1178680,0	744296,6	256445,2	185209,6	498020,7	683963,5	388209,1	214979,2
Страхування інвестицій	13385,3	2109,0	2141,9	65,3	-14,7	2,0	-40628,1	4,9	6168,4	9,5	1,0
Страхування фінансових ризиків	1473505,0	1494939,7	1658365,6	1395588,3	905077,3	755681,4	1257832,3	2098397,2	2401323,2	2019078,3	1811564,4
Страхування судових витрат	45,9	39,9	7,2	0,2	2,0	0,6	0,2	0,4	9,1	2730,1	1248,4
Страхування наданих і прийнятих гарантій	16187,4	13507,3	5211,4	-13476,4	-90127,5	-77990,6	-2734,3	28063,0	-64674,2	-354368,7	-35254,1
Страхування медичних витрат	28803,8	50348,2	85117,9	142588,5	167797,5	213867,0	223448,5	317915,3	323416,6	321667,8	351768,1

Продовження таблиці 1

Добровільні види страхування	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Страхування від нещасних випадків	27360,3	19841,2	28750,3	44622,8	37414,7	39314,9	42524,8	51038,7	73862,9	67483,2	48543,1
Медичне страхування	169959,9	226709,6	324971,4	461004,4	550694,6	632899,6	744149,6	900811,4	1010135,1	1108512,8	861246,1
Медична страховка	35857,9	32589,6	29574,3	32822,2	33348,1	38026,6	35746,7	40662,9	66584,7	68365,0	36631,0
Страхування залізничного транспорту	175,2	17,0	5,2	1,8	-125,9	0,0	224,0	6480,9	2293,8	3375,3	0,0
Страхування наземного транспорту	510901,4	846639,8	1647280,1	2828225,2	2377013,0	1693035,6	1333441,2	1440177,3	1514356,0	1617455,8	1313892,1
Страхування повітряного транспорту	1814,8	6334,3	772,4	703,7	2879,3	2856,4	1119,7	9022,0	7193,9	450,5	0,0
Страхування водного транспорту	4526,0	6300,2	2435,0	21639,6	12138,6	5069,9	12433,3	28016,7	8927,7	5245,5	1436,6
Страхування майна	83926,7	66734,2	73840,1	82047,0	109710,7	133825,2	266278,6	399751,2	137634,1	172508,5	302616,5
Страхування вантажу та багажу	8677,6	3950,9	19122,9	13195,6	12690,4	27825,5	23784,3	50854,7	67280,6	30395,7	64990,7
Страхування від пожежних ризиків та ризиків стихійних лих	20998,5	42952,8	237563,7	321246,2	160026,0	176992,9	156681,8	143023,1	69072,3	161725,3	59624,1
Страхування цивільної відповідальності власників наземного транспорту	10861,8	11819,7	10294,9	10781,8	9532,6	12834,7	15527,1	16138,8	20608,2	19689,5	19882,0
Страхування відповідальності власників повітряного транспорту	36,0	0,0	268,6	2,2	0,0	1192,9	0,0	399,7	26,7	2,7	25,2
Страхування відповідальності власників водного транспорту	362,3	132,1	186,6	259,6	160,6	1829,5	31,4	43,9	1202,9	239,4	62,6
Покриття відповідальності перед третіми особами	37270,1	22922,0	35735,0	23186,4	15773,6	10802,0	20661,6	24280,9	19664,0	36514,6	16699,6
Страхування кредитів	18888,7	97648,9	223225,0	616901,1	355114,6	151089,8	52318,7	163904,9	98812,5	59969,2	66149,4
Страхування інвестицій	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	203,5	0,0	0,0
Страхування фінансових ризиків	388884,4	644266,4	882411,0	1461676,8	1577866,5	1959133,9	840251,5	437977,8	89251,2	41639,9	331282,2
Страхування судових витрат	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Страхування наданих і прийнятих гарантій	281,7	23,2	0,0	0,0	0,0	848,1	1277,8	0,0	0,0	0,2	0,0
Страхування медичних витрат	15701,5	24544,0	34210,1	44810,7	72713,6	83834,2	97780,9	120485,2	101343,5	111065,6	113637,6

Джерело: сформовано автором на основі звітності СК «Еталон»

Таблиця 2. Основні показники діяльності СК «Еталон» у 2017-2021 рр., % до попереднього року

	2017	2018	2019	2020	2021
Статутний капітал	0%	0%	0%	0%	0%
Активи	31%	34%	18%	1%	13%
Страхові резерви	15%	94%	82%	14%	31%
Страхові платежі	109%	131%	77%	-33%	16%
Страхові відшкодування	5%	113%	89%	22%	-27%

Джерело: сформовано автором на основі звітності СК «Еталон»

Таблиця 3 Показники рентабельності добровільних видів страхування у 2011-2021 рр., тис. грн.

Добровільні види	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Страхування від нещасних	0,755	0,892	0,896	0,893	0,870	0,887	0,877	0,933	0,925	0,894	0,843
Медичне страхування	0,331	0,358	0,282	0,276	0,240	0,218	-0,011	0,296	0,276	0,264	0,403
Медична страховка	0,559	0,652	0,734	0,801	0,737	0,726	0,706	0,871	0,821	0,773	0,818
Страхування наземного транспорту	0,508	0,554	0,516	0,421	0,311	0,448	0,259	0,556	0,537	0,471	0,489
Страхування вантажу та багажу	0,985	0,992	0,964	0,981	0,966	0,965	0,964	0,946	0,930	0,965	0,946
Страхування від пожежних ризиків та ризиків стихійних лих	0,972	0,954	0,792	0,733	0,828	0,847	0,846	0,922	0,958	0,871	0,939
Страхування майна	0,915	0,944	0,952	0,950	0,926	0,920	0,741	0,847	0,945	0,916	0,813
Покриття відповідальності перед	0,804	0,899	0,874	0,947	0,968	0,979	0,934	0,974	0,981	0,946	0,978
Страхування кредиту	0,949	0,710	0,627	0,477	0,523	0,411	0,718	0,671	0,856	0,846	0,692
Страхування фінансових ризиків	0,736	0,569	0,468	-0,047	-0,743	-1,593	0,332	0,791	0,963	0,979	0,817
Страхування медичних витрат	0,455	0,513	0,598	0,686	0,567	0,608	0,562	0,621	0,687	0,655	0,677

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

ідприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "Еталон"	Дата (рік, місяць, число)	П
ЄДРПОУ Територія	Київ, Шевченківський	за	2021 12 31
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за	20080515
КОПФГ Вид економічної діяльності	Інше вид страхування, крім страхування життя	за	UA80000000001078669
	за КВЕД	Середня кількість працівників	2 101

КОДИ
2021 12 31
20080515
UA80000000001078669
230
65.12

Адреса, телефон вулиця Дегтярівська, буд. 33Б, 2 під'їзд. 03057 5902228

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за

міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	119	119
первісна вартість	1001	2010	2010
накопичена амортизація	1002	1891	1891
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1965	3404
Основні засоби	1010	9385	9255
первісна вартість	1011	18554	19232
знос	1012	9169	9977
Інвестиційна нерухомість	1015	47442	47535
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	47442	47535
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	83545	83453
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	14863	23521
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	30607	47185
Інші оборотні активи	1090	150	156
Усього зарозділом I	1095	188076	214628
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	386	354
виробничі запаси	1101	386	354
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	18893	20748
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1047	1000
з бюджетом	1135	1	1
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	717	1580
Дебіторська заборгованість за розрахунками з внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	105	219
Поточні фінансові інвестиції	1160	10508	19394
Гроші та їх еквіваленти	1165	24668	19066
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	24668	19066
Витрати майбутніх періодів	1170	41	59

Частка перестраховика у страхових резервах	1180	6541	5922
у тому числі:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків аборезервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	6541	5922
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	3	3
Усього зарозділом II	1195	62910	68346
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	250986	282974

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	77000	77000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	43865	44152
Додатковий капітал	1410	1145	5502
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	12367	12367
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(41255)	(22813)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього зарозділом I	1495	93122	116208
II. Довгострокові зобов'язання забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	403	397
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	114214	149316
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків аборезерв належних виплат	1532	36838	42258
резерв незароблених премій	1533	77376	107058
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього зарозділом II	1595	114617	149713
III. Поточні зобов'язання забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	1697	-
товари, роботи, послуги	1615	507	873
розрахунками з бюджетом	1620	2226	1766
у тому числі з податку на прибуток	1621	2150	1668
розрахунками зі страхування	1625	58	80
розрахунками з оплати праці	1630	455	592
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	3241	876
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість з внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	33901	11101
Поточні забезпечення	1660	1162	1707
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	58
Усього зарозділом III	1695	43247	17053
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групи вибуття	1700	-	-
V. Чиставартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	250986	282974

Керівник

Кравченко Олег Олександрович

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "Еталон" за ЄДРПОУ

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за

Рік 2021

р.

Форма №2 Код за ДКУД

1801003

I.

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	224292	186778
<i>премії підписані, валовасума</i>	2011	289043	248296
<i>премії, передані у перестрахування</i>	2012	34450	51539
<i>зміна резерву незароблених премій, валовасума</i>	2013	29682	10556
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	(619)	577
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5488)	(4440)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	77117	105324
Валовий:			
прибуток	2090	141687	77014
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни резерва довгострокових зобов'язань</i>	2105	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	(5419)	(3108)
<i>зміна інших страхових резервів, валовасума</i>	2111	(5419)	(3108)
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	4249	4239
<i>у тому числі:</i>	2121	685	1424
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(36313)	(30016)
Витрати на збут	2150	(81002)	(45512)
Інші операційні витрати	2180	(7608)	(16573)
<i>у тому числі:</i>	2181	592	11094
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	15594	-
збиток	2195	(-)	(13956)
Дохід від участів капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	16188	3078
Інші доходи	2240	83201	286004
<i>у тому числі:</i>	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(477)	(1911)
Втрати від участів капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(83296)	(278794)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції і монетарні статті</i>	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	31210	-
збиток	2295	(-)	(5579)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(8659)	(7443)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	22551	-
збиток	2355	(-)	(13022)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Зазвітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	218	(5478)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	104	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка в іншому сукупному доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	207	2712
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	529	(2766)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(6)	403
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	535	(3169)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	23086	(16191)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	Зазвітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	1367	1123
Витрати на оплату праці	2505	11400	5557
Відрахування на соціальні заходи	2510	2550	1253
Амортизація	2515	1698	458
Інші операційні витрати	2520	230514	353359
Разом	2550	247529	361750

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	Зазвітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденда на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Кравченко Олег Олександрович

Дата (рік, місяць, число) ПІ
 підприємство **Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "Еталон"** за
 ЄДРПОУ Територія м. Київ, Шевченківський за КОАТУУ
 Організаційно-правова форма господарювання **Акціонерне товариство** за
 КОПФГ Вид економічної діяльності **інші види страхування, крім страхування життя** за КВЕД
 Середня кількість працівників **1 91**

КОДИ		
2020	12	31
20080515		
8039100000		
230		
65.12		

Адреса, телефон **вулиця Дегтярівська, буд. 33Б, 2 під'їзд, 03057** 0800305800

Одиниця виміру: тис. грн. бездесяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами)

бухгалтерського

обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на **31 грудня 2020** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	119	119
первісна вартість	1001	2010	2010
накопичена амортизація	1002	1891	1891
Незавершені капітальні інвестиції	1005	756	1965
Основні засоби	1010	15616	9385
первісна вартість	1011	28266	18554
знос	1012	12650	9169
Інвестиційна нерухомість	1015	50836	47442
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	50836	47442
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	14125	83545
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	11449	14863
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	20737	30607
Інші оборотні активи	1090	287	150
Усього за розділом I	1095	113925	188076
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	240	386
Виробничі запаси	1101	240	386
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	30720	18893
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	950	1047
з бюджетом	1135	1	1
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	675	717
Дебіторська заборгованість за розрахунками між внутрішніми розрахунками	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	31667	105
Поточні фінансові інвестиції	1160	44240	10508
Гроші та їх еквіваленти	1165	18941	24668
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	18941	24668
Витрати майбутніх періодів	1170	14	41

Частка перестраховика у страхових резервах	1180	5964	6541
у тому числі: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків аборезервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	5964	6541
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	2	3
Усього зарозділом II	1195	133414	62910
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	247339	250986

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	77000	77000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	47518	43865
Додатковий капітал	1410	1512	1145
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	12367	12367
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(29084)	(41255)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього зарозділом I	1495	109313	93122
II. Довгострокові зобов'язання забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	1351	403
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	100550	114214
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків аборезерв належних виплат	1532	33730	36838
резерв незароблених премій	1533	66820	77376
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього зарозділом II	1595	101901	114617
III. Поточні зобов'язання забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	2017	1697
товари, роботи, послуги	1615	1137	507
розрахунками з бюджетом	1620	1781	2226
у тому числі з податку на прибуток	1621	1695	2150
розрахунками зі страхування	1625	44	58
розрахунками з оплати праці	1630	206	455
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1415	3241
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість з внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	28795	33901
Поточні забезпечення	1660	730	1162
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього зарозділом III	1695	36125	43247
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів в недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	247339	250986

Керівник

Кравченко Олег Олександрович

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Дата(рік,місяць,число)

КОДИ		
2020	12	31
20080515		

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "Еталон" за ЄДРПОУ

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за

Рік 2020

р.

Форма N2 Код за ДКУД

1801003

I.

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	186778	246762
премії підписані, валовасума	2011	248296	372491
премії, передані у перестраховання	2012	51539	92756
зміна резерву незароблених премій, валовасума	2013	10556	35452
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	577	2479
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4440)	(3966)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	105324	86355
Валовий:			
прибуток	2090	77014	156441
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни резервів довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	(3108)	(9810)
зміна інших страхових резервів, валовасума	2111	(3108)	(9810)
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	4239	38031
у тому числі:	2121	1424	25394
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(30016)	(20472)
Витрати на збут	2150	(45512)	(96354)
Інші операційні витрати	2180	(16573)	(63685)
у тому числі:	2181	11094	12500
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	4151
збиток	2195	(13956)	(-)
Доход від учасників капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	3078	6131
Інші доходи	2240	286004	208682
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(1911)	(520)
Втрати від учасників капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(278794)	(209526)

<i>Прибуток(збиток)від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275	-	-
--	------	---	---

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	8918
збиток	2295	(5579)	(-)
Витрати(дохід)зподаткунаприбуток	2300	(7443)	(11172)
Прибуток(збиток)відприпиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(13022)	(2254)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Зазвітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка(уцінка)необоротних активів	2400	(5478)	7560
Дооцінка(уцінка)фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	2712	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(2766)	7560
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	403	1359
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(3169)	6201
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(16191)	3947

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	Зазвітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	1182	1123
Витрати на оплату праці	2505	8031	5557
Відрахування на соціальні заходи	2510	1792	1253
Амортизація	2515	2173	458
Інші операційні витрати	2520	238209	353359
Разом	2550	251387	361750

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	Зазвітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток(збиток)на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток(збиток)на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденда на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Кравченко Олег Олександрович

Головний бухгалтер

Паламарчук Людмила Володимирівна

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "Еталон"	Дата (рік, місяць, число)	2019 12 31
Територія	м. Київ, Шевченківський	за ЄДРПОУ	20080515
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОАТУУ	8039100000
Вид економічної діяльності	інші види страхування, крім страхування життя	за КВЕД	65.12
Середня кількість працівників	90		

Адреса, телефон вулиця Дегтярівська, буд. 33 Б, 2 під'їзд. 03057 0800305800

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс(Звітпрофінансовийстан)

на **31 грудня 2019** р.

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	119	119
первісна вартість	1001	2 010	2010
накопичена амортизація	1002	1 891	1 891
Незавершені капітальні інвестиції	1005	118	756
Основні засоби	1010	7 762	15616
первісна вартість	1011	14 760	28 266
знос	1012	6 998	12 650
Інвестиційна нерухомість	1015	37 090	50 836
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	37 090	50 836
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		14 125
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	183	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	137	11 449
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	12 909	20 737
Інші необоротні активи	1090	139	287
Усього за розділом I	1095	58 457	113 925
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	167	240
Виробничі запаси	1101	167	240
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	ПО3	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	12 057	30 720
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами			
	1130	1 172	950
з бюджетом	1135	1	1
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	326	675
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	209	31 667
Поточні фінансові інвестиції	1160	98 927	44 240
Гроші та їх еквіваленти	1165	34 443	18 941
Г отівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	34 443	18 941
Витрати майбутніх періодів	1170	137	14
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	3 485	5 964
у тому числі в:	1181		
резервах довгострокових зобов'язань		-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	3 485	5 964

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	77 000	77 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	41 559	47 518
Додатковий капітал	1410	1 724	1 512
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	12 367	12 367
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(27 284)	(29 084)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(')
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	105 366	109 313
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	1 351
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	348	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	55 288	100 550
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	23 921	33 730
резерв незароблених премій	1533	31 367	66 820
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	55 636	101 901
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	12 241	2 017
товари, роботи, послуги	1615	1 035	1 137
розрахунками з бюджетом	1620	3 904	1 781
у тому числі з податку на прибуток	1621	3 856	1 695
розрахунками зі страхування	1625	38	44
розрахунками з оплати праці	1630	129	206
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	8 618	1 415
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	22 037	28 795
Поточні забезпечення	1660	372	730
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	7	-
Усього за розділом III	1695	48 381	36 125
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	209 383	247 339

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Дата(рік,місяць,число)

КОДИ

2019 12 31

20080515

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "Еталон" за ЄДРПОУ

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за

Рік 2019

р.

Форма N2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	246 762	142 210
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	372 491	210 324
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	92 756	62 090
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	35 452	8 140
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	2 479	2 116
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3 966)	(2 321)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	86 355	45 637
Валовий: прибуток	2090	156 441	94 252
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	(9 810)	(18 623)
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	(9 810)	(18 623)
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	38 031	1 533
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	25 394	
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	
Адміністративні витрати	2130	(20 472)	(20 933)
Витрати на збут	2150	(96 354)	(54 105)
Інші операційні витрати	2180	(63 685)	(3 858)
у тому числі:	2181	12 500	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	4 151	
збиток	2195	(-)	(1 734)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	6 131	1 955
Інші доходи	2240	208 682	430 897
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові виграші	2250	(520)	(-)
Втрата від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(209 526)	(430 989)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	8918	129
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(11 172)	(6 160)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		-
збиток	2355	(2 254)	(6 031)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	7 560	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	7 560	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	1 359	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	6 201	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3 947	(6 031)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 123	766
Витрати на оплату праці	2505	5 557	3 448
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 253	786
Амортизація	2515	458	393
Інші операційні витрати	2520	353 359	202 196
Разом	2550	361 750	207 589

Керівник

Кравченко Олег Олександрович

Головний бухгалтер

Паламарчук Людмила Володимирівна

Ідприємство **Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "Еталон"**

ЄДРПОУ Територія **Київ, Шевченківський**

Організаційно-правова форма господарювання **Акціонерне товариство**

КОПФГ Вид економічної діяльності **Інші види страхування, крім страхування життя**

за КВЕД Середня кількість працівників

Дата (рік, місяць, число) П

за

за КАТОТГ¹

за

2 101

КОДИ		
2021	12	31
20080515		
UA8000000001078669		
230		
65.12		

Адреса, телефон **вулиця Дегтярівська, буд. 33Б, 2 під'їзд, 03057** 5902228

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за

міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на **31 грудня 2018** р.

АКТИВ	Код рядка	На початок, звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	98	119
первісна вартість	1001	2 042	2010
накопичена амортизація	1002	1 944	1 891
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	118
Основні засоби	1010	8 118	7 762
первісна вартість	1011	15 142	14 760
знос	1012	7 024	6 998
Інвестиційна нерухомість	1015	37 090	37 090
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	37 090	37 090
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	379	183
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	266	137
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	5 302	12 909
Інші необоротні активи	1090	122	139
Усього за розділом I	1095	51 375	58 457
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	61	167
Виробничі запаси	1101	61	167
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	ПОЗ	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4 368	12 057
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	711	1 172
з бюджетом	1135	2	1
у том) 1 числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	92	326
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	227	209
Поточні фінансові інвестиції	1160	72 803	98 927
Гроші та їх еквіваленти	1165	25 118	34 443
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	25 118	34 443
Витрати майбутніх періодів	1170	195	137
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	1 369	3 485

у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	1 369	3 485
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	2	2
Усього за розділом II	1195	104 948	150 926
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групивибуття	1200	-	-
Баланс	1300	156 323	209 383

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	77 000	77 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	41 753	41 559
Додатковий капітал	1410	7 021	1 724
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	12 367	12 367
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(26 744)	(27 284)
Неоплачений капітал	1425	(-)	< -)
Вилучений капітал	1430	(-)	< -)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	111 397	105 366
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	719	348
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	28 525	55 288
у тому числі:	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	5 297	23 921
резерв незароблених премій	1533	23 228	31 367
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	29 244	55 636
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	12 409	12 241
товари, роботи, послуги	1615	65	1 035
розрахунками з бюджетом	1620	528	3 904
у тому числі з податку на прибуток	1621	494	3 856
розрахунками зі страхування	1625	23	38
розрахунками з оплати праці	1630	90	129
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	947	8618
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	1 311	22 037
Поточні забезпечення	1660	271	372
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	38	7
Усього за розділом III	1695	15 682	48 381
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	156 323	209 383

Керівник

Кравченко Олег Олександрович

